ROMANIA

O.N.T.

REVISTA OFICIULUI NAȚIONAL DE TURISM

ANUL III, Nr. 1 IANUARIE 1938

513/82

C U P R I N S U L

VALERIU PUȘCARIU — TURISMUL DE IARNĂ IN ROMÂNIA
DEM. DACIAN — ELOGIUL MUNTELUI
A. B. — SKIUL IN MUNȚII APUSENI
SYM — DIONISIACA SINAIA
I. MOLDOVAN — BRAȘOVUL TURISTIC

CRONICA TURISMULUI :

PEȘTERA DE OPAL, UN FENOMEN UNIC IN ARDEAL — *Prof. geolog IOAN BÁNYAI*
PRIVELIȘTI DIN MUNȚII FĂGĂRAȘULUI — *NICULAE I. PETCULESCU*
VÂNĂTORUL DE PRIVELIȘTI — *G. G. RĂDULESCU*
INFORMAȚII
RECENZII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCUREȘTI — STRADA WILSON, 8 — TELEFON 4.64.60

ABONAMENTE:
1000 LEI — INSTITUȚII DE STAT, JUDEȚE ȘI SOCIETĂȚI
500 „ — COMUNE URBANE
240 „ — COMUNE RURALE ȘI PARTICULARI
CONT LA CEC Nr. 1257

COPERTA DE *COVA*
DESENELE INTERIOARE DE *RADU BOUREANU*

ROMANIA

REVISTA
OFICIULUI NAȚIONAL
DE TURISM

ANUL III, Nr. 1
IANUARIE 1938

REDACȚIA
ȘI
ADMINISTRAȚIA

8 STR. WILSON
TEL. 4.64.60

PÂRTIE DE SKI SUB
VÂRFUL BÂLII
(M-ȚII FĂGĂRAȘULUI)

Foto=Fischer

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ
PERIODICE
ROMANIA

513/82

STAȚIUNEA CLIMATICĂ PĂLTINIȘ, IARNA

Foto-Fischer

TURISMUL DE IARNĂ IN ROMÂNIA

Imbrățișând de aproape capătul sud-estic al lanțului carpatic, România a fost considerată cu drept cuvânt tot atât de mult o țară carpatică ca și una danubiană. Formula dată de marele geograf Vâlsan prin care Carpații trebuiesc socotiți „colana vertebrală a întregului pământ românesc" se întemeiază pe viața și trecutul națiunei noastre, strâns legate de acești munți.

Nu este desigur deci o întâmplare că primele manifestări și începuturi de organizare ale turismului românesc au luat naștere la munte. Din Maramureș și până la Orșova acest lanț aproape continuu are o lungime de peste 600 km., la el adăugându-se regiunile muntoase interioare ce aparțin sistemului carpatic (Munții Banatului, Masivul Retezatului, Munții Apuseni).

O călătorie dealungul munților noștri din Maramureș și până la Dunăre arată o prodigioasă varietate de forme, de la acele cu caracter alpin din Munții Rodnei, Făgărașului ori Retezat, până la obcinele line bogat împădurite ale Bucovinei și platourile înalte ce formează culmile întinse și domoale din Carpații sudici (Iezerul-Păpușa) sau Munții Apuseni.

Străbătuți de numeroase trecători, șosele și drumuri de fier care înlesnesc o circulație intensă, din cele mai vechi vremuri, Carpații au dat posibilitatea de desvoltare în preajma lor

unei vieți omenești din cele mai active; modeste și pitorești sate de munte care evocă obiceiurile și tradițiile strămoșești, mânăstiri ce au servit ca lăcașuri de rugă și ca adăpost în vremuri de restriște, sau localități de cură și vilegiatură.

Iarna când zăpada transformă înfățișarea muntelui, schimbându-i liniile și nivelurile, desfășurând fantezii decorative de o varietate și imaginație nebănuită, văile și culmile Carpaților se transformă într'un imens teren de sporturi de iarnă, propice în special pentru practica skiului.

Stratul de zădadă ține în Carpați din Decembrie și până în Aprilie; în unele grupe din Carpații nordici (M-tele Pop Ivan-Copilaș) și în unele părți din Bucegi și Făgăraș până la jumătatea lui Mai, permițând practica skiului sub adierea caldă a soarelui primăvăratec.

Grosimea lui atinge uneori grosimi considerabile — peste 2 m. — dincolo de 1700 m.; iar relieful aspru al stâncilor și hornurilor prăpăstioase, cascadele și torentele înghețate, lacurile alpine dispar sub giulgiul imaculat al iernei. Lanțul carpatic românesc se împarte în mai multe grupe, deosebite prin structura, caracterul și natura peisagiului.

Pornind dela Vest la Est aceste grupe alcătuiesc:

1. *Carpații Sudici* cu înfățișare alpină, ale căror vârfuri trec adesea de 2500 m., întinzându-se dela Dunăre și până'n valea Dâmboviței.

2. *Masivul Bucegilor* bine delimitat între valea adâncă a Dâmboviței și cea a Prahovei cu vârfuri ce ating o înălțime aproape egală cu a Carpaților sudici,

3. *Carpații Răsăriteni* sau marele „masiv moldovenesc", cum l'a numit celebrul geolog Ed. Suess (Antlitz der Erde), cu o înfățișare mai complexă, mai variată datorită structurei geologice mai complicate se întind din cotul Vrancei și până'n Ceremuș.

4. *Carpații Nordici* sau *Păduroși*, învestmântați de păduri virgine cari formează frontiera spre Polonia și Cehoslovacia.

Foto-C. E. Walch

ASPECT DE IARNĂ (VALEA PRAHOVEI)

IN MUNȚI SEBEȘULUI *Foto-Fischer*

5. *Munții Apuseni*, ce se integrează sistemului carpatic, formează o insulă muntoasă situată în apusul țării, cu contur aproape circular. Vârfurile lor cele mai înalte trec cu puțin de 1800 m., au un relief de aspect uniform la prima vedere.

In cele ce urmează cititorul va găsi o caracteristică amănunțită a celor mai însemnate din aceste grupe de munți pentru turismul de iarnă.

Carpații Sudici cu o linie de profil aproape orizontală din care răsar vârfuri răzlețe, sunt alcătuiți din următoarele grupe: munții Banatului, munții Poiana Ruscăi, masivul Retezatului, munții Parângului și Vâlcanului, munții Sebeșului și Cibinului, munții Făgărașului.

Dintre aceștea munții Banatului deși de înălțime mai mică sunt cei mai bine înzestrați pentru sporturile de iarnă și în special pentru practica skiului.

Centrele de ski mai importante sunt: pe muntele *Semenic*, platou întins de peste 4000 hectare, cuprins între vârfuri ce nu trec de 1450 m. (Semenicul, Piatra Goznei, Piatra Nedeii), cu acces din stațiunile climatice: Garâna sau Văliug și mai ales *Muntele Mic* (1804 m.).

Minunat înzestrat pentru primirea turiștilor, cu case de adăpost de cel mai desăvârșit confort (apă curentă, baie, lumină electrică, radio), cel mai însemnat centru de ski din Banat poate fi folosit și ca punct de plecare pentru excursii pe ski spre *Țarcu* (2190 m.) și *Poiana Mărului*, stațiune climatică în care s'au înstăpânit de curând și sporturile de iarnă.

La fel este și în jurul stațiunei *Aurora Banatului*, situată între Oravița și Anina, pe golul de munte *Măgura Marga*, (1517 m.) din munții Poiana Ruscăi; iar băile termale *Mehadia* oferă și iarnă pe lângă cel mai confortabil loc de cură și de odihnă, priveliștea măreață a defileului Cernei și a munților de calcar îmbrăcați în haină sclipitoare de zăpadă.

In masivul sălbatic al Retezatului, cu șiraguri de lacuri adormite în circuri glaciare și creste abrupte, centrele de ski sub aspectul stațiunilor de iarnă lipsesc, căci și terenurile sunt mai puțin propice pentru sportul alb; totuși cabanele Touring Clubului României de la *Baleia* și

Pietrile pun la îndemâna turiștilor adăposturi odihnitoare și prilejuri de plimbări și excursii pe versantul estic și nordic al Retezatului.

In schimb în munții Vâlcanului, Parângului, Sebeșului și Cibinului, unde condițiile geografice și bogățiile naturale înlesnesc așezările omenești, casele de adăpost ale clubului „Minerul" din Lupeni (pe muntele Straja) dau posibilitatea skiorilor să viziteze în toiul iernei culmile carpatice din jurul trecătorilor Vâlcan și Lainici; iar cele de pe Parâng (casa „Parâng", cabana „Aușel", etc., deschid piste către vârfurile înalte ale Parângului și Mândrei (2529 m.) cu zănoage și lacuri „asemănătoare în frumusețea lor sălbatică cu cele mai vestite din Pirinei" (E. de Martonne). Mai departe spre Răsărit în stațiunea de iarnă a *Păltinișului*, cursuri și concursuri de ski atrag pe oaspeții Societății Carpatine Ardelene din Sibiu, cei antrenați, putându-se încumeta să străbată drumurile ce duc peste întinsul platou al Bătrânei, până dincolo de înălțimile Steflești și Cindrel, cu popasuri mai modeste în casele de pădurari.

Munții *Făgărașului*, care se întind la Răsărit de Olt, numiți după aspectul lor și Alpii Transilvaniei — zid crestat susținut de contraforturi scurte, ce despart numeroasele văi afluente ale Oltului, bogat împădurit pe clina sudică — oferă terenuri de ski mai ales în regiunea estică (Surul) și în jurul caselor de adăpost *Bâlea* și *Sâmbăta* (Valea Sâmbetei).

Mai puțin pentru valorile sportive cât pentru măreața panoramă ale crestelor înalte și virtuozitatea peisajului de munte, învesmântat în lințoliul alb al iernei, se recomandă în această regiune excursiile care pornesc de la casa Bâlii la lacul înghețat al Bâlii de unde coboară pe trepte de ghiață torentul neastâmpărat al cascadei „Urlătoarea Bâlii" sau urcușul spre vârfurile îndrăsnețe ce domină începuturile văii Sâmbăta.

Perspective mari pentru sporturile de iarnă și în special pentru ski se întrevăd în regiunea sub-carpatică din jurul orușului Râmnicu Vâlcea și în nodul de munți ce leagă vârfurile *Iezerului* (2463 m.) și al *Păpușei* (2379 m.), de sub care izvorește Dâmbovița, cu acces din stațiunea climatică *Câmpulungul Muscelului*.

Foto-Fischer

PEISAJ DE IARNĂ IN MUNȚII CIBINULUI

MUNȚII FĂGĂRAȘULUI VĂZUȚI DE LA ROZDEȘTI *Foto-Fischer*

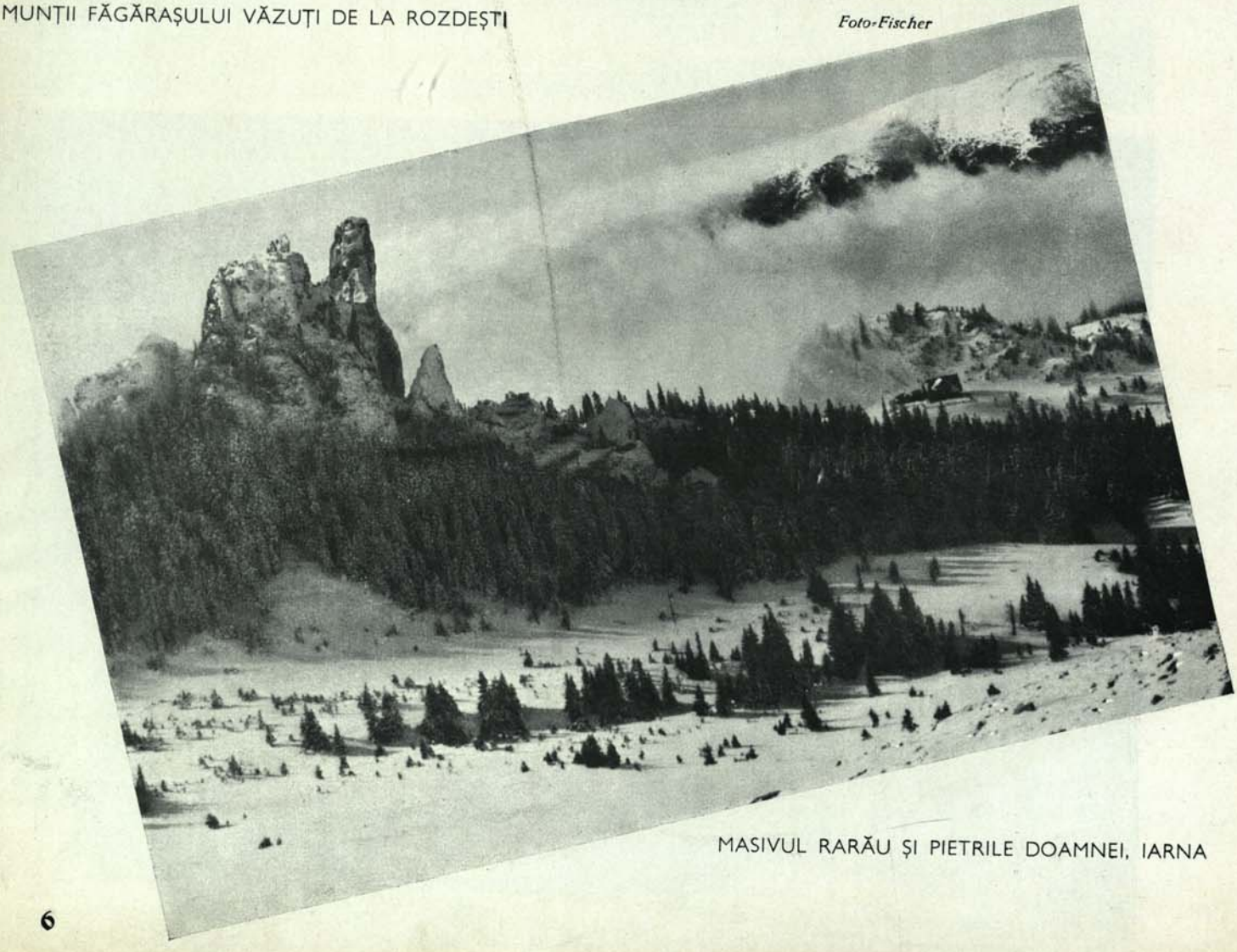

MASIVUL RARĂU ȘI PIETRILE DOAMNEI, IARNA

Foto=Fischer

SKI LA VATRA DORNEI

LACUL ȘI VÂRFUL PODRAGU

URCUȘ PE INSERATE

Foto•Fischer

La 3—4 ore de tren din București, aceste masive oferă pe lângă admirabile pante de ski, în zile frumoase, o splendidă panoramă spre întreg lanțul Făgărașului, Piatra Craiului, Bucegi, Leaota. Accesul acestei regiuni situată într'unul din cele mai caracteristice ținuturi românești este ușurat de drumurile marcate și adăposturile destul de confortabile (cabanele „Voina", „Văcarea" etc.).

Fără îndoială însă, că dintre toate ținuturile din țară acel care atrage într'o măsură deosebită pe turiști iarna ca și vara este acel format din *Valea Prahovei* și *Bucegi*, având prelungire dincolo de clina nordică a Carpaților cu cele două masive ale Postovarului și Pietrei Mari, ce îmbrățișează de aproape valea Timișului și vechiul oraș al Brașovului.

Odată cu căderea primei zăpezi, stațiunile climatice de pe valea Prahovei (Sinaia, Bușteni, Poiana Țapului, Predealul, Poiana Brașovului) nu mai pridesc cu primirea skiorilor în hoteluri și vile al căror confort se îmbunătățește din an în an. Popularitatea acestei regiuni în lumea skiorilor a cucerit și culmile Bucegilor, Postovarului, Pietrei Mari, pe care sportul alb e practicat cu o întensitate crescândă și unde numeroasele adăposturi (15 numai în Bucegi) devin neîncăpătoare în timpul vacanței de iarnă.

Cursuri și concursuri de ski, piste de bobsleigh (Sinaia) trambuline și pârtii de coborâre (*Piatra Mare, Predeal, Poiana Brașovului*), drumuri marcate, terenuri de patinaj înlesnesc

deopotrivă o cunoaștere mai adâncă a muntelui iarna, cât și în general practica tuturor sporturilor albe [1]).

Mai puțin favorabil turismului de iarnă, decât regiunile precedente, arcul Carpaților răsăriteni sau moldovenești, deschide totuși drumuri noi sporturilor zăpezii în părțile transilvănene și bucovinene, la *Lacul Roșu*, din preajma Cheilor Bicazului, unde se vor desfășura în iarna acestui an, concursurile naționale de patinaj; la băile *Vatra Dornei*, sub poalele Rarăului și în regiunea Vijniței, de lângă frontiera polonă. Popasul de fiecare iarnă a taberei Inst. de Educație fizică, în jurul izvoarelor tămăduitoare de la *Borsec*, casele de adăpost ridicate de curând pe coama vulcanică a *Călimanilor* deschid pârtii noi și cheamă pe turiști la cercetarea unor regiuni încă puțin cunoscute și totuși foarte prielnice pentru ski.

Intr'o situație aproape identică se găsește regiunea Carpaților nordici (M-ții *Rodnei* și mai ales *Carpații păduroși*), unde conformația reliefului, durata și calitatea zăpezii oferă terenuri ideale pentru toate manifestările skiului (slalom, coborâri, fond, sărituri, excursii).

Șeile dintre Șerban și Pop Ivan (1940 m.) pe Budescul și pe Copilaș, acoperite de zăpadă încă din luna Noembrie, drumuri de ski, cercetate deocamdată aproape numai de gră-

1. In această regiune au loc în fiecare an: concursuri militare de ski competițiunile de iarnă ale armatelor Micei Înțelegeri, concursurile Federației de Ski, participările campionilor internaționali (Birger Rund, la Poiana Brașovului).

oto-Manolescu

CASA OMUL (BUCEGI)

Foto=O. N. T

IARNA LA BRAN (JUD. BRAȘOV

nicerii de munte așteaptă turiști din țară și de peste hotare, îndată ce vor lua ființă și aici mijloacele de comunicație și adăposturi confortabile.

Liniile ferate ale Casei Pădurilor de pe valea Rîului și de pe valea Ruscoavei, adăposturile bine înzestrate ale Vânătorilor de Munte de la *Lutoasa* și noua casă de adăpost a T. C. R. de la pasul *Prislop* sunt înfăptuiri, care reprezintă tot atâtea îndemnuri pentru cunoașterea celei mai nordice regiuni de ski din țară. [1])

Drumurile de legătură ale Bucovinei și Maramureșului cu Transilvania (pasurile Tihuța, Rotunda, Romuli-Strâmba) puțin cercetate iarna, deservesc regiunile de ski din munții Bârgăului, *Heniurile* și versantul sudic al munților Rodnei (Capul Beneșului-Ineul), unde calitatea și durata zăpezii sunt aproape la fel ca în Maramureș.

Indreptându-ne mai spre sud, dincolo de valea Someșului Mare, întâlnim masivul compact al munților *Apuseni*, care domină deopotrivă începuturile câmpiei panonice strânsă, între cele trei Crișuri ca și valea celui mai de seamă râu al Transilvaniei, Mureșul. Regiunea care oferă atâtea bogății și frumuseți naturale nu e mai prejos nici în ce privește drumurile de ski.

Uriașele masive de granit și șisturi cristaline, acoperă aici suprafețe întinse, adevărate platouri înconjurate de păduri situate la altitudini de 1600—1800 m. (*Vlădeasa*, *Muntele-Mare*, *Balomireasa*, *Biharia*, etc.). Continuitatea acestor coame și culmi line, cantitatea considerabilă

1. Stațiunea de ski de la Lutoasa, situată la 1560 m. alt. reprezintă punctul cel mai nordic al Maramureșului Românesc, la 30 minute pe ski de frontiera Poloniei.

de zăpadă ce le acopere de la sfârşitul lui Noembrie până către sfârşitul lui Aprilie, fac din Munţii Apuseni una din regiunile cele mai căutate de skiori.

Cele mai de seamă centre de ski, se găsesc în staţiunea climatică *Stâna de Vale*, cu hoteluri al căror confort occidental cuceresc pe cei mai dificili vizitatori şi orăşelul *Abrud* unde skiul a câştigat numeroşi adepţi în populaţia localnică. Vin apoi o serie de case de adăpost, în fruntea cărora stă cea a Touring-Clubului României de la *Muntele Băişoara*, situată numai la 50 km. de Metropola Ardealului şi la 3½ ore depărtare de vârful Muntelui Mare (1827 m.) cu împrejurimi ademenitoare pentru toate categoriile de skiori.

In aceiaş regiune skiorii pot folosi cabanele Bat. 5 Vânători de Munte din Abrud, de la *Pogăceana*, aflate pe versantul sudic al Muntelui Mare.

Alte două case de adăpost, aparţinând deasemeni Touring-Clubului României (secţia „Frăţia Munteană" din Cluj) stau la dispoziţia skiorilor în Munţii *Gilăului* (casa „*Măguri*" şi casa „*Vlădeasa*"), iar spinarea muntelui Găina din coasta Bihariei poate fi acum urcată cu uşurinţă, datorită adăpostului ridicat de Vânătorii de Munte din Brad.

Desvoltarea pe care a luat-o skiul în această regiune încă puţin cercetată chiar în timpul verei, este o anticipare fericită a ceia ce el poate deveni în toate regiunile muntoase, atunci când drumuri de acces şi staţiuni confortabile vor atrage către munte din toate oraşele ţării, pe viitorii adepţi ai celui mai iubit dintre sporturile zăpezii.

VALERIU PUŞCARIU

IARNA IN MUNŢII CIBINULUI

Foto-Fischer

CASA „BÂLEA" (FĂGĂRAȘ)

Foto»Fischer

ELOGIUL MUNTELUI

Un drum cu skiul la 2300 m. în caravană organizată pe potecile întortochiate ale muntelui spre platoul şi crestele măreţe ale Bucegilor este un prilej pentru oricine să simtă măreţia naturei şi binefacerile altitudinei.

André Hermann susţine că skiul nu este un sport ca footbalul sau tenisul şi nici un exerciţiu acrobatic destinat unor anumite persoane. El trebue cunoscut de toată lumea fiind mijlocul care permite oricui să respire în natură aerul curat şi ozonat al munţilor. Este mijlocul de a trăi în munţi iarna, de a evada din aglomeraţiile omeneşti şi de a aduna amintiri care rămân neşterse tot restul vieţii.

Deaceia în dimineaţa zilei de 8 Ianuarie la orele 5,50 m'am desprins de Bucureşti urmărind cele 26 studente ale A.N.E.F.-ului care mergeau să încerce un curs de ski la 2300 m. în Bucegi.

Bucegii sunt masivul caracteristic de legătură între Carpaţii Meridionali şi cei Răsăriteni şi lor li se poate oferi pe merit şi titlul de masiv-şcoală pentru alpinism. Culmile lor se urcă gradat dela Est spre West şi panta păstrează tot felul de accidentări, dela cele mai uşoare, până la cele mai grele.

Din punct de vedere turistic, ei pot fi împărţiţi în trei grupe principale şi anume:

1. Munţii Bucegi, între Prahova şi Ialomiţa.
2. Munţii Leaotei, între Ialomiţa şi Dâmboviţa.
3. Grupa calcaroasă a Pietrei Craiului.

In preocupările noastre intră azi prima grupă dintre Prahova şi Ialomiţa, adică grupa propriu zisă a Bucegilor, spre care convoiul se îndreaptă anevoios.

Timp de iarnă, ger şi totuşi multă voioşie în mijlocul tovarăşelor tălpilor de lemn, care mergeau acum acolo sus să înfrunte furia viscolelor, să îmblânzească natura şi să o apropie de om.

Muntele este marea şcoală modernă instaurată în atmosfera curată a stâncilor şi crestelor.

A face ski în munte înseamnă să urci, să cobori, să cazi, să te ridici, să râzi, să plângi, să cânţi şi dacă Jaques Dieterlin nu este un fanatic, putem spune împreună cu el, că skiul cere uneori sacrificiu.

In „Les Fils de la Neige" privind lupta aceasta dintre natură şi om găseşti firească noţiunile de învinşi şi învingători. Deaceia tragedia albă cauzată de superioritatea forţelor naturei, trebue să se încheie, cu un imn de slavă, ducând spre cer elogiul tinereţii şi al vieţii.

La Buşteni trenul soseşte cu o întârziere şi caravana nu poate porni înainte de ora 12. Călăuzele îndeplinesc rolul de hamali luând sacii în spate, iar echipa alpină venită dela o unitate militară din Sinaia are rolul ca sub comanda Lt. Enescu să fie un punct de sprijin acolo unde va fi nevoie.

Ca observator mi-am putut da seama cât de simplă este o ascensiune atunci când organizarea este făcută după toate regulile unei tactice bine studiată. Coordonarea forţelor pe colaborare, pregătirea materialului auxiliar şi studiul terenului, au fost elemente bine îmbinate pentru a înlătura neplăceri.

Coloana se îndreaptă spre munte pe poteca funicularului (drumul Schiel) urmată de o echipă de prim ajutor, echipă formată din alpinişti încercaţi şi de medicul cursului. Echipa militară se intercalează din loc în loc pentru a impune ritmul montan ascensioniştilor, evitând graba care mai mult ca ori unde la munte poate încurca treaba.

Poteca şerpueşte la început pe sub copacii bătrâni, ocolind mai puţin pe după stânci, sau pe sub coturile văii, ducând pe pantă şiraguri de skiori spre culmile înzăpezite.

Drumul este destul de greu, totuşi nici o şovăire de nicăeri. Toţi înaintează spre platou formând o armată ce a luat muntele cu asalt. Şi în adevăr Bucegii aveau acel aspect în ziua însorită de Ianuarie. Dela Sinaia un grup de studenţi ai A.N.E.F.-ului îi atacau prin Vârful cu Dor; iar din Buşteni armata tăcută din care făceam parte şi care a avut norocul să-şi atingă obiectivul mai înainte, nu ceda greutăţilor pe care iarna le semănase pe potecă.

De sus părea că se aude acea chemare a muntelui acel „vino" montan, ecou al măreţiei şi seninătăţii care dă gândirei un caracter mai mare şi mai sublim.

Pe bună dreptate H. Bordeaux susţine că natura până în priveliştile cele mai sălbatice, are forţe ascunse pentru a scutura lâncezeala, pentru a da imagini pasiunei şi pentru a cerceta energiile.

Deaceia nici „la Scări" unde panta are uneori 45°, lupta nu a avut victime.

Un scurt popas la „Casa Schiel" şi ultima etapă este cu mai multă uşurinţă parcursă în fuga tălpilor de lemn.

Drumurile de ski din Bucegi şi cabanele presărate pe acest masiv le-am dat împreună cu o schiţă în numărul precedent al revistei „România".

De data aceasta remarc utilitatea acestui material pentru cei care vor bate aceste drumuri o lună de zile, căutând să sintetizeze activitatea de iarnă în munte anul acesta.

Federaţia de ski a avut un curs la Bâlea în munţii Făgăraş, un curs de technică şi acrobaţii, A. N. E. F. în Bucegi la Babele (2206) şi la Padina curs de pregătire pentru viitoarele profesoare de educaţie fizică.

Vechii alpinişti credeau că nu poate fi utilizat skiul în munte din cauza accidentelor de teren şi a lungimei acestuia.

Numai de 30-40 ani s'a putut face dovada că skiul poate servi aproape continuu până în vârfurile cele mai înalte ale munţilor.

In anul 1902 Secţia „Monte Rosa" din C. S. A. (Clubul Alpin Elveţian), organizează un curs de ski pentru călăuze sub conducerea lui Victor Beanclair şi Albert Weber doi renumiţi maeştri a epocei. Clubul Alpin Elveţian înţelegând că aplicarea skiului în munte intră în domeniul său şi nu în domeniul lui Schveizer sky Verband (S. S. V.) s'a ocupat de aproape cu organizarea cursurilor de ski în munţi. Sunt justificate şi preocupările O. N. T.-ului în ceeace priveşte această problemă, cum şi felul cum a urmărit desfăşurarea primelor încercări făcute în Bucegi la 2300 m.

Materialul adunat de acest curs alcătueşte concluziile călăuzitoare pentru viitor.

Climatul de iarnă cu capriciile vântului, ale temperaturei şi ale zăpezii, în luna cu temperatura medie cea mai scăzută sunt un punct principal de observaţii. Dealtfel conducerea cursului şi Asociaţia „Admir" au dat zilnic O. N. T.-ului un buletin.

Rămâne totuşi o problemă deschisă harta complectă a Bucegilor. Aceasta în legătură cu avalanşele care se produc, cauzele şi mai ales marcarea zonelor periculoase.

Dacă stejarul simbolizează forţa pădurei; mesteacănul graţia şi bradul muzica de leagăn (A. Theuriet), stânca simbolizează înţelepciunea şi precauţiunea.

Perspectivele ce se deschid alpinismului de iarnă, impun asociaţiilor de turism să înscrie în programele lor preocupări care să complecteze intenţiile O. N. T.-ului şi încercările A. N. E. F.-ului, care aduc elogii muntelui.

DEM. DACIAN

SKIUL IN MUNȚII APUSENI

Pentru o complectă orientare a turismului de iarnă în minunata regiune Apuseană, ce întrece în formații geologice tot ce e mai deosebit în țara noastră, ne-am propus să oferim amatorilor de ski, printr'o descriere a regiunilor variate și puțin cunoscute, posibilitățile de acces, casele de adăpost, dar mai ales timpul necesar de parcurs, atât de important de știut în perioada zilelor reduse de iarnă.

Această regiune cu tot complexul ei calcaros, a fost admirabil descrisă din punct de vedere turistic și geologic de D-nii: Valeriu Pușcariu și Emil G. Racoviță [1]). O descriere a drumurilor accesibile skiului a fost în parte făcută de D-l L. Faur; pentru complectare vom expune în ordinea importanței, centrele a căror terenuri bune pentru ski pot fi utilizate cu multă satisfacție.

Incepem cu *Abrudul*,capitala Moților, vestit centru minier încă depe vremea Romanilor (Alburnus major) atât de bine cunoscut prin evenimentele istorice dela 1837 și 1848. Situat într'un cadru minunat (609 m. alt.), la capătul liniei înguste ce pleacă din Turda-Arieș, prezintă împrejurimi (Detunatele) accesibile pentru numeroșii skiori pasionați ai vitezei. Acest oraș este lagat de Alba-Iulia (65 km.) prin autobuze ce fac două curse zilnice, iar de Turda (95 km.) prin linia ferată îngustă și prin cursele de autobuze ce sunt de preferat (4 ore). Imprejurimile Abrudului oferă numeroase excursiuni de iarnă ușor accesibile:

a) La *Piatra Rară* 940 m. alt. timp necesar 1 oră, coborând apoi la podul Serbina (3 km.) pe o pantă ce atinge 40°—50° înclinațiune.

b) La Vârful Stiurțului 935 m. alt., timp de 1 oră urcuș, se coboară pe panta cu același nume până la Spitalul din Abrud (3 km.).

c) La Dealul Băieșilor, 850 m. alt. se urcă timp de 40 min. apoi se coboară la Selište (2 km.).

d) La Vârful Tili, 919 m. alt. urcuș în două ore, se coboară la cetățile romane, Roșia Montana (2 km.).

Excursiuni mai lungi:

Dela Abrud la Detunanta Goală, se poate merge pe un drum relativ drept până la biserica din Bucium-Șasa (11 km.) în 2 ore; de aci se urcă până la Vf. Detunatei, 1169 m. în 50 min., vizitând în drum șteampurile țărănești.

Depe frumoasa stâncă bazaltică a Detunatei, privești profilul munților cu totul schimbat sub aspectul de iarnă; cu greu se pot deosebi acum Muntele Mare la N.E. de piscurile Poenița și Geamenii. Singurul masiv al Vulcanului predomină spre S. W. regiunea Apuseană. Sub vârf se află casa de adăpost „Detunata", la 1000 m. alt. a Touring Club Român [2]) Secția Frăția Munteană, compusă din 3 camere, sufragerie, etc. în care se pot adăposti 25 persoane. Pentru cei ce doresc să rămână peste noapte la „ Detunata" se recomandă ziua următoare coborâșul de 2 ore peste Păltiniș — Dealul Sulicatului — Bucium Muntan la Roșia Montana (10 km. de Abrud).

1. Valeriu Pușcariu: „O țară de turism, Ardealul".
E. G. Racoviță: Speologia.
Idem: „Observation sur la glacière. dite „Ghețarul de la Scărișoara" Bul. Soc. de Științe t. III. Cluj.

2. Informațiuni la Secția Frăția Munteană a T. C. R. din Cluj. Instit. de Speologie.

Al doilea centru important din această regiune este orășelul *Câmpeni* situat pe linia Turda-Abrud (85 km. de Turda și 13 km. de Abrud). Această localitate este deservită zilnic de curse regulate de autobuze ce vin dela Turda și Abrud. Deși situată numai la 553 m. alt. are avantajul de a fi legată prin Valea Devii (gara Bistra) de M. Balomireasa 1633 m. și Muntele Mare, 1827 m.; prin Valea Arieșului de regiunea Biharei cu cele 2 Curcubete [1]) și ținutul Scărișoarei cu vestitul ei ghețar. Dela Bistra 12 min. cu trenul din gara Câmpeni, se urcă ușor Valea Devii (12 km. în 3 ore), la casa de adăpost cu același nume a T. C. R. Situată la 1036 m. alt. în regiunea Muntelui Mare, aproape de confluența Văiei Devii cu Valea Mare, această casă confortabilă (4 camere și dependințe) aparține sub-secției Abrud și poate adăposti 20—30 persoane. De aci se pot face iarna, când zăpada este în abundență excursiuni mai lungi după următorul itinerariu:

1. Circuitul ce duce la Stâna Runcului (C. 1306) prin — stâna Tomnatică (c. 1630) — Prislop (c. 1620) și colibele Prislop un loc bun de antrenament, apoi Valea Căpățânei (c. 1637 m.) — Balomireasa (1633 m.) — Valea Bistricioarei (1347 m.) la casa de adăpost „Valea Devii" în total 25 km. ce pot fi făcuți în 7—8 ore cu skiul.

2. La stâna Tomnatică (c. 1630) — Prislop (cota 1620) la Bălți (c. 1804) și Vf. Muntelui Mare (1827 m.), în total 22 km. se parcurge timp de 5 ore, înclusiv popasurile necesare. Din Vf. Muntelui Mare se poate înapoia la casa „Valea Devii" pe același drum (3 ore), sau coborî pe versantul sudic în ¾ oră și rămâne peste noapte la cabana Bat. 5 V. M. „Avram Iancu" situată pe M. Pogăceanu la 1400 m. alt. Această cabană spațioasă poate adăposti comod 100 persoane în cele 12 camere bine încălzite. Aici skiorul trebue să cunoască mai întâi împrejurimile minunate ce oferă posibilități suficiente pentru technica înaltă a skiului și apoi să coboare Valea Caselor Pogăceanu, (9 km. în 1.20 oră), la Lupșa, gară situată la 24 km. de Câmpeni și 30 km. de Abrud, deservită de 2 trenuri zilnic. Pentru persoanele ce pot prelungi cu o zi itinerariul, se recomandă traectul ce pornește dela cabana Bat. 5 V. M. — urcând Pogăceana — Șesul Lupșanului 1637 m. — Nieteda 1785 m. — Muntele Mare 1827 m., apoi coborând pela Pietrele Mărunte, M. Băișoara sub Vf. Buscatului 1400 m. la casa de adăpost „Băișoara" a T. C. R.-ului; timp necesar 4 ore. Inzestrată cu tot confortul, apă curgătoare, sobe de teracotă, paturi cu somiere, etc., această cabană poate adăposti 100 persoane. Situată la 9 km. — 1.30 oră de mers cu skiul — de satul Băișoara a cărei distanță de Cluj este de 47 km. parcurs în 2 ore cu mașina, permite a fi ușor vizitată de tineretul sportiv al Clujului. In timpul sărbătorilor, T. C. R. organizează transporturi cu autobuzul dela Cluj — satul Băișoara. Terenuri admirabile pentru ski pe tăpșanele ce continuă partea nordică a masivului Romăneasa—Sovarul, face ca această regiune să devie pentru antrenament, un centru bine apreciat. Dela casa „Băișoara" se poate pleca spre masivul Romăneasa, urmând marcajul roșu vertical, ce trece prin Valea Vadului--Crucea Crucii—Valea Rătăcită la Romăneasa (7 km. timp de 2 ore). Apoi pe același drum se înapoiază la casă.

1. Curcubeta mică, 1769 m. alt.
„ mare, 1849 „ „

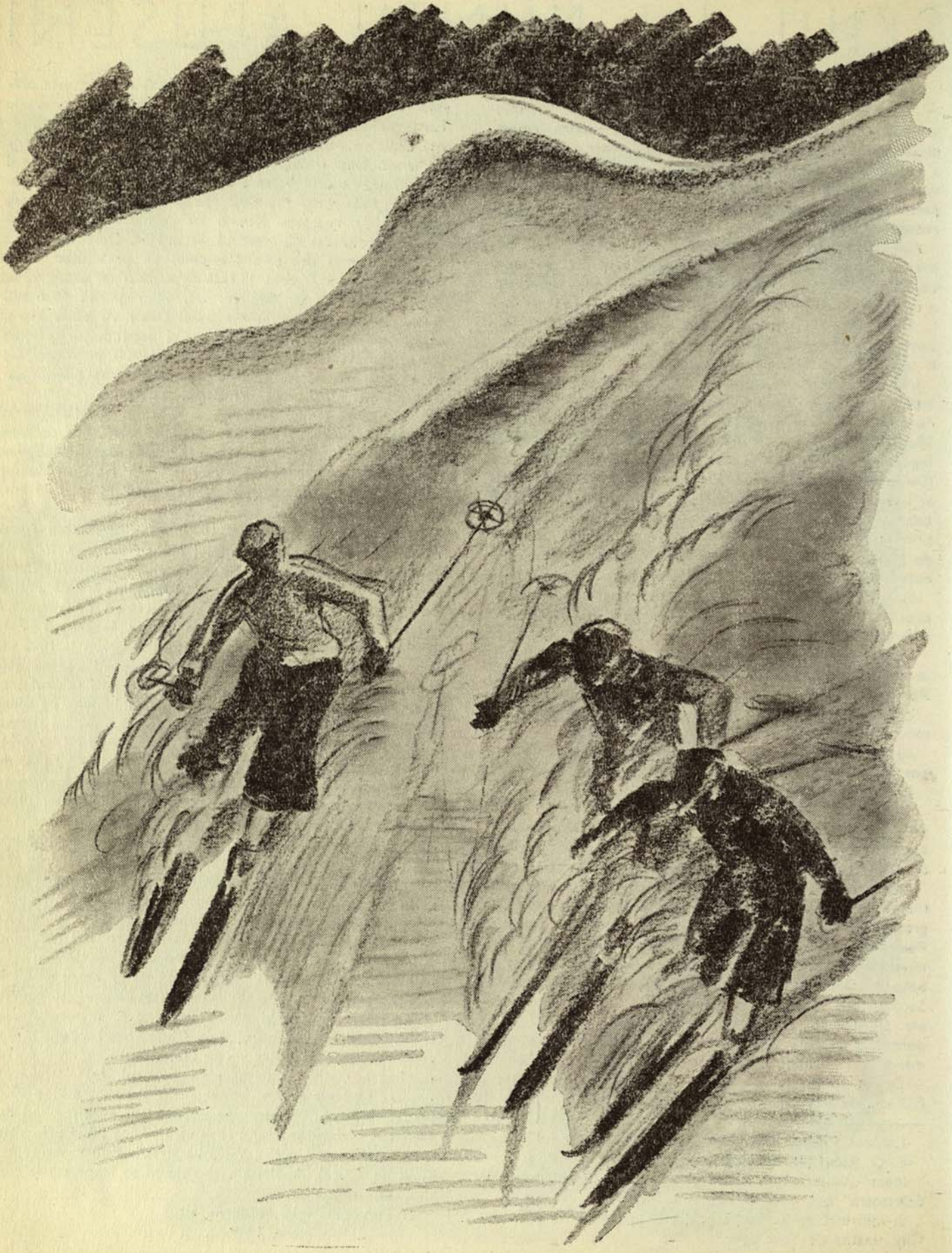

OFICIUL NATIONAL DE TURISM
Biroul Inform. Turistice
MUNȚII APUSENI
CIRCUITELE DE SKI PRINCIPALE
Remeți
Cab. Vlădeasa
Vlădeasa
Piatra Grăitoare
D. Nămăiasa
Munci
Sardul de Piatră
Remetea
Meziad
Nămăești
Bihalea
Beiuș
Budureasa
Cornul Muntelui
Poeni
Chiscău
Bătrâna
de Jos
Sighiștel
Vașcău
Baița
Carpineț
Poiana
Izbuc
Cristior
Arieșeni
Scărișoara
Gârda de Sus
Albac
Neagra
Avram Iancu
Arieșul mic
Câmpeni
Bistra
V. Lupșii
Gura Lupșii
Măgura
Cab. Măguri
Bălcești
Mărișel
Răcătău
Muntele Rece
Gilău
Someșul Cald
Someș Rece
CLUJ
Feleac
Turda
Băișoara
Cab. Băișoara
Arieșul
Aiud
Lazuri
Zimbru
Aciuta
Gura Honț
Talagiu
Halmagiu
Luncșoara
Obârșia
Tomnatic
Blăjeni
Steia
Baia de Criș
Brad
București
Nădejdia
Abrud
Roșia Montană
Buciumi-Muntari
Cab. Detunata
ALBA IULIA
Legendă
Drumuri de ski principale
Case de adăpost

Pentru cei ce vor să ajungă la Bistra — gară, se recomandă itinerariul ce permite accesul uşor pe Muntele Mare, pornind: dela casa „Băişoara" pe sub Vf. Buscatului şi Ghirghileu-Şesul Cald—Pietrele Mărunte—Muntele Mare, pe la casa de adăpost „Valea Devii" descrisă mai sus (5—6 ore); de aici pe Valea Mare se ajunge în Valea Arieşului, la Bistra (1—2 ore).

Revenind la Câmpeni se poate face drumul la Scărişoara sat pe şosea (33 km. sau mai exact până la Gârda de sus la biserică, unul din cătunele Scărişoarei, de unde se urcă cu skiul în lungul Văiei Gârda Seacă până la gheţar (1 oră). Gheţarul dela Scărişoara situat la 1200 m. alt. este centrul de atracţie a M. Apuseni pentru toţi vizitatorii străini, datorită conformaţiunei sale.

La un sfert de oră de gheţar se află casa de adăpost „Scărişoara" (1100 m. alt.) a T. C. R. Secţia Munteană, unde pot fi bine adăpostite 30 de persoane; în jurul acestei case sunt locuri accesibile skiului cu toată regiunea calcaroasă ce cuprinde gheţarul. Drum frumos dar obositor, recomandabil numai skiorilor antrenaţi este traectul ce porneşte dela casa „Scărişoara" până la casa „Măgura" urcând: Vf. Vârfului 1760 m. — Găina şi Dobruş — Chicera Comorii 1473 m. (aproximativ în 10 ore). Această casă aşezată sub Vf. Chicera Comorii [1]) lângă satul Măguri la 1340 m. alt. dispune de 3 camere de dormit pentru 30 de persoane; este o fostă vilă distrusă în timpul războiului şi refăcută de T. C. R. Secţia Munţilor Apuseni. Inainte de război, în această regiune a Măgurii exista o staţiune climaterică bine întreţinută, situată la 50 km. S. W. de Cluj. Şoseaua carosabilă conducea până în staţiune; astăzi este accesibilă până la Răcătău, pe o distanţă de 38 km. Dela Răcătău duc 2 drumuri bune la Măguri: 1) Cărarea de picior (ski) dealungul văiei Someşului Rece, marcaj roşu orizontal, timp necesar 3—4 ore. 2) Drumul de care Răcătău—Măguri în 3½ ore, singurul pe care se poate merge cu căruţa (sania). In această regiune a Măgurii cu multă vegetaţie dar şi cu terenuri bune de ski (Dobrin) se pot face o serie de excursiuni, toate cu plecarea dela casa Măgura şi anume:

a) Spre Chicera Comorii, marcaj cafeniu-vertical, ¾ oră.

b) La Vf. Someşului Rece, marcaj roşu vertical, timp de o oră;

c) Valea Irişoaiei, marcaj galben vertical, timp de 1.½ oră;

Pentru a complecta regiunile favorabile sporturilor de iarnă ne rămâne a descrie frumoasa staţiune subalpină, Stâna din Vale (1102 m. alt.) a cărei climat şi aşezare în apropiere de Biharia ,creasta principală a Munţilor Apuseni, face ca să fie cea mai însemnată staţiune de turism din tot masivul. Situată la 35 km. de Beiuş, accesul se poate face direct cu automobilul pe şosea în 40 min. cu autochenila din Stâna din Vale fost Valea Iedului (ruta Cluj — Oradea Mare).

Staţiunea dispune de hoteluri şi locuinţe particulare accesibile turiştilor; cu recomandaţii speciale se pot obţine la cabana ofiţerilor construită de Garnizoana Oradea Mare cameră de dormit pentru 60 lei pe zi. Orice alte informaţiuni sunt bine de luat din Beiuş, la sediul subsecţiei „Stâna din Vale" a T. C. R. Atât confortul cât şi împrejurimile bogate în culmi deschise, Dealul Brătiei 1758 m. şi Nămăioasa 1610 m. acoperite de zăpadă în lunile Ianuarie şi Februarie, face ca această staţiune să fie preferată de majoritatea skiorilor ce pot avea la îndemână terenuri variate, accesibile pentru orice categorie. Excursiune mai lungă se recomandă: Culmea Bihariei, prin Zănoaga, 1510 m. — Tăul cel Mare — Curcubeta 1849 m., pe sub Piatra Grăitoare, 1659 m. [1]) până la Gruiul Dumii unde se construeşte casa de adăpost a T. C. R. ce poate fi acum terminată şi pusă la dispoziţia turiştilor (drum de 5—6 ore). Cu această cabană Touring Clubul Român şi secţiile ei deţin în Munţii Apuseni până acum 6 case de adăpost, confortabile şi bine situate, cu posibilităţi de acces dela o regiune la alta fără grijă de a fi expus înoptării. Pe lângă acestea, se mai adaugă şi cele două cabane militare, în special cabana Bat. 5 V. M. considerată ca cea mai spaţioasă şi convenabilă.

După cum vedem din situaţia descrisă, se pot satisface pentru moment posibilităţile de adăpost şi orientare; complectările vor veni pe măsură ce activitatea turistică continuă a face progrese în această splendidă regiune Apuseană, aşezată în fruntea pitorescului din ţara noastră.

Incheem cu o deosebită admiraţie pentru Asociaţiile Româneşti ce intreprind aici o operă turistică atât de însemnată. Suntem încredinţaţi că vor desăvârşi această impunătoare acţiune acordând o deosebită atenţie şi drumurilor de iarnă, prin marcarea lor cu semne bine distincte (jaloane) ce permit accesul skiului pe culmile necunoscute, fără acele opriri supărătoare, în căutarea marcajului.

A. B.

---

1. Chicera Comorii şi Chicera Doicului (1456 m.) fac parte din masivul Vlădesii 1838 m, la apus de satul Măgurii.

1. In M. Apuseni mai sunt încă două vârfuri de Munte cu acest nume.

„DIONISIACA SINAIA"

FESTIVITĂŢI INTERNAŢIONALE DE MUZICĂ ŞI ARTĂ SCENICĂ

Un popor care a făurit Doina, Miorița și Edip, are dreptul să fie încrezător în puterea lui creatoare.

Azi când marele nostru Enescu ne-a ridicat, prin geniul lui, în vârful piramidei clădite de muzica lumii; când avem un Rege în al cărui Inalt entuziasm arta și cultura românească sunt la loc de cinste mare; când avem un Oficiu Național de Turism care se străduește luminat să atragă cât mai mulți vizitatori străini la noi; credem că a venit vremea să vorbim și de un plan de lucru, după alcătuirea căruia să se organizeze festivități internaționale de muzică și artă scenică la noi

Trebue să ne străduim a încredința străinătatea, că Enescu comprimă în personalitatea lui artistică ambianța sufletească a unui popor dăruit pentru muzică, cu deplină înțelegere și o simțire subtilă, a cărei poezie răsădește mărgăritar în folklorul tuturor provinciilor României întregite. Pentru un cuvânt asemănător credem că spre a atinge strălucirea trebuitoare unor serbări internaționale de muzică la noi, nu trebuesc folosite decât sfaturile de specialitate și concursul efectiv al lui Enescu, înlăturând amestecul instituțiilor oficiale, de propriu zisă vulgarizare desăvârșită, a operei și teatrului românesc.

Cu înțelegere deosebită, bani grei, socoteală bună, putere de muncă și perseverență nestânjenită, suntem încredințați că s'ar reuși neîndoios la noi, să se alcătuiască sărbători estivale de artă — în felul celor ce se fac în fiecare vară de după războiu la Salzburg și München (cele de la Baireuth având origine antebelică). La ele să fie îmbiați să ia parte și străinii, atât artisticește cât și ca public spectator. Firește că la început va trebui să ne mărginim cucernicia artistică numai asupra țărilor megieșe și aliate, ca mai pe urmă să ajungem a momi Occidentul și chiar cele două Americi.

* * *

Am încercat în vara trecută să alcătuim în pripă și cu bani puțini, la Sinaia — firește că numai pentru indigeni —, 12 spectacole de dans cult, sub denumirea cu tâlc programatic: „Dionisiaca Sinaia 1937" (denumire ce ar trebui păstrată pentru totdeauna).

Infiriparea aceasta am realizat-o numai cu patronajul și susținarea materială a Oficiului Național de Turism, care a putut astfel — pe bună dreptate — să culeagă laurii unei *Seri de Gală*, bine reușite, pe care Ministerul de Externe a oferit-o în onoarea „Conferinței Consiliului Permanent al Micii Înțelegeri", încheind totodată și ciclul celei dintâi „Dionisiace Sinaia".

Vrem deci să se înțeleagă că suntem pentru înfățișarea teatrului românesc și străinilor, dar atunci numai într'un repertoriu clasic, care se învață în școlile tuturor popoarelor civiilizate și numai atunci când Românii ar avea cu adevărat de desvăluit lumii o concepție proprie de înscenare sau joc.

Bine înțeles că festivitățile internaționale de artă, despre care vorbim aci, nu pot avea loc la noi decât la Sinaia. Aceasta este localitateta de vară românească cea mai spălată și nu numai de ploi. Acolo avem cele mai numeroase și mai bune hoteluri, alături de o sumedenie de vile care mai de care mai frumoase și cu toate la un loc putând să adopostească cel mai mare număr de străini, în condițiuni de confort similar celui din țările lor respective. Apoi Sinaia este reședința de vară a Regelui nostru. Tot ea este, prin analogie cu orășelul lui Mozart, și singura localitate din lume în care titanul geniului românesc Enescu vine de se odihnește câte o lună pe an în casa lui proprie.

* * *

Inițiativa unor atari serbări de artă ar trebui — teoretic cel puțin — să fie luată de Ministerul Artelor, care să-și asocieze în primul rând și pe picior de egalitate, Fundațiile Culturale Regale și Oficiul Național de Turism. Sub nimbul concursului oficial al unei astfel de asociații, să se constituie o societate anonimă română, la care să participe dominant capitalistic și administativ, toate marile noastre industrii (miniere, metalurgice, textile, alimentare și a. m. d.) și tot astfel băncile cele mai însemnate din București. La această subscripție, suntem încredințați că toți compatrioții noștri cu stare materială bună și mândrie națională vor subscrie, nu numai pentru avantagiile pe care le-ar dobândi ca urmare.

Directorul general administrativ și organizator al unei asemenea societăți ar trebui să fie numit, cu pline puteri, cineva după chipul și asemănarea d-lui Ion Cămărășescu, care și-a și dat cu prisosință măsura însușirilor sale ca atare, care să fie ajutat numai de unul sau doi consilieri technici pentru arte și muzică. Societatea ar trebui să purceadă prin clădirea în Sinaia a unei mari săli de festivități (care va trebui să poarte numele lui George Enescu). Această sală va trebui să se impue printr'o arhitectură măreață și mai cu seamă, prin o înzestarare ultra modernă, ca: scenă, lumină, orgă mare, putință de reducere automată a capacității ei de locuri pentru spectatori.

Pentru construirea ei statul să dea gratuit cimentul, lemnul, și piatra.

Pentru întregirea aparatului artistic s'ar impune desigur concursul bine diriguit al tuturor școlilor noastre superioare de muzică, bele-arte, artă dramatică și mai cu seamă asigurarea concursului suprem al marelui maestru Enescu. Cu o astfel de organizare, pusă bine la punct, trebue să se lucreze, cu competență avântată și disciplină severă, tot timpul cât ar dura construirea sălii de festivități, numai pentru montarea cea mai propriu românească a operei *Edip*, capodopera muzicei moderne a lui Enescu, pe care pentru întâia oară să o prezinte astfel publicului însuși autorul ei.

* * *

Festivitățile internaționale a „Dionisiacei Sinaia" ar trebui împărțite în cicluri de câte zece zile, care să se urmeze în trei serii consecutive, la o epocă când holdele noastre înveșmântează cea mai bogată podoabă a lor.

Programul unui an de asemeni serbări internaţionale trebue alcătuit astfel: trei seri de operă; una românească care nu trebue să fie decât Edip şi alte două de operă clasică din repertoriul internaţional. La pupitrul lui Edip — cu unanimitatea voturilor naţionale de implorare a marelui maestru — nu va trebui să stea decât genialul ei compozitor.

Trei seri de muzică simfonică, în care orchestra „Filarmonica" să execute ciclul complect al celor nouă Simfonii de Beethoven, în interpretarea nouă şi personală a lui Enescu

O seară de simfonică românească şi străină, dirijată de maestrul Georgescu, cu solişti străini.

O seară de simfonică străină, dirijată de un mare şef de orchestră străin cu solist român.

O seară de muzică corală românească, cu belşug de folklor.

O seară de balet românesc, cu folosinţă stilizată cult a folklorului autohton de danţ.

O liturghie ortodoxă cu cor, Duminică dimineaţă la mânăstirea din Sinaia, cu corul „Carmen" de sub conducerea d. prof. Chirescu.

Două până la trei matineuri de muzică de cameră şi lieduri.

Fără îndoială că pentru toate prezintările străine — ansamblu de orchestră, de operă şi dirijori — vor trebui făcute toate sacrificiile materiale pentru a se dobândi numai autorităţi mondiale neîndoelnice.

Pentru primul an de asemeni serbări internaţionale de artă, politica românească de toate zilele trebue să se resemneze — o lună — la locul al doilea, către care bineînţeles că după reuşita de nădăjduit, toţi cei de la primul loc vor întoarce capetele lor recunoscători şi cu entuziastă admiraţie.

Ministerul Artelor trebue însă să-şi prevadă în buget — numai pentru anul întâi — o sumă care să-i dea putinţa să poftească, în mod cu totul gratuit, (vezi conferinţele de politică externă), câte doi critici de muzică din fiecare oraş mare, firește că dintre cei mai cu autoritate publicistică. Ei să fie aduşi, găzduiţi, nutriţi, desfătaţi şi repatriaţi, numai pe socoteala acelui minister.

Suntem încredinţaţi că azi ţara noastră este ajunsă la un nivel de cultură muzicală şi artistică, care nu se poate să nu intereseze străinătatea civilizată. Aceasta nu poate nesocoti nici tânăra noastră şcoală componistică — simfonică, dramatică şi folkloristică, — care a şi început să culeagă lauri în străinătate ori de câte ori a fost dezvăluită acolo. De altfel şi numai participarea efectivă în asemeni festivităţi de muzică a marelui Enescu, chezăşueşte cu prisosinţă pentru toată străinătatea europeană şi chiar a celor două Americi.

Trebue însă să se irosească orientala neîncredere care opreşte pe Români să aprecieze, fără o prealabilă confirmare de merit, venită de peste hotare.

SYM

VALEA MORARULUI (BUCEGI)

Foto-Manolescu

BRAŞOVUL TURISTIC

In ultimii doi ani, datorită iniţiativelor Oficiului Naţional de Turism, staţiunile noastre balneo-climaterice au început să-şi afirme tot mai mult existenţa, să se organizeze tot mai bine, pentru a oferi vizitatorilor condiţiunile cele mai bune de confort şi găzduire. La Braşov, unul din cele mai importante centre turistice ale ţării, s'a inaugurat în cursul sezonului trecut

BIROUL O. N. T.
BRAŞOV

Foto-Csiszar

un Birou de Informații și Propagandă O. N. T. menit să favorizeze mișcarea turistică din regiune.

Situat în mijlocul geografic al țării, în cea mai pitorească regiune a munților Carpați, străjuit de păduri falnice și de munți, Brașovul se bucură de o mare afluență de vizitatori, atât în sezonul de vară cât și în acela de iarnă. Având o climă ideală, ferit de curenți, orașul dela poalele „Tâmpei" are toate posibilitățile de confort și de distracție, pe cari le poate oferi un oraș modern. Punct de plecare pentru nenumărate excursii, din cele mai frumoase, atât vara cât și iarna, cari se pot desfășura pe munții din apropierea orașului.

Fiind un oraș mare și bogat, situat pe linia principală a rețelei de cale ferată, la o depărtare de abia 4 ore cu trenul și 3 ore cu automobilul de Capitală, Brașovul este în continuu progres în ceeace privește organizarea turistică.

Este în acest oraș o întrecere continuă între inițiativa oficială, reprezentată prin Oficiul Local de Turism al Municipiului și inițiativa par-

sus : CURSUL DE SKI ORGANIZAT DE O. L. T. BRAȘOV IN VALEA SÂMBETEI MUNȚII FĂGĂRAȘULUI IN IARNA ANULUI 1936—37

mijloc : POIANA BRAȘOV DEALUL DIN FAȚĂ SE NUMEȘTE „PANTA DE SLALOM"

jos : CURSUL DE SKI ORGANIZAT DE O. L. T. BRAȘOV PE VALEA SÂMBETEI IN IARNA 1936—37

Foto-O. N. T.

ticulară, — reprezentată prin Asociațiile: Touring Clubul României (Secția Brașov), Societatea Carpatină Ardeleană a Turiștilor, Societatea Turistică din Brașov și altele.

Dar nu este numai o întrecere între aceste organe pentru promovarea turismului local, ci și o conlucrare armonioasă care dă cele mai bune rezultate. Intr'adevăr, Oficiul Local de Turism al Municipiului Brașov, pe lângă realizările proprii, susține cu înțelegere și cu un larg sprijin moral și material toate inițiativele importante cari sunt luate de către asociațiile turistice de mai sus.

Găsesc necesar a arăta mai jos câteva din cele mai de seamă realizări avute pe tărâmul turistic în ultimii doi ani la Brașov și în împrejurimi.

Vizitatorul care nu a mai trecut din primăvara acestui an pe la Brașov va fi plăcut surprins, găsind în centrul orașului un elegant birou de informațiuni și îndrumări pentru turiști. Este vorba despre Biroul Oficiului Local de Turism al Municipiului Brașov, instalat în clădirea Primăriei (vis-à-vis de „Coroana").

Acest birou face cinste Brașovului, pentru felul cum este amenajat, organizat și condus. Călătorul sau turistul poate obține aci, în mod gratuit, toate informațiunile cari privesc terenurile de sport, excursii vara și iarna, cursuri de ski, etc. Amatorii pot cumpăra în acest birou fotografii cu vederi din munți, executate de către serviciul fotografic al Oficiului Local de Turism din Brașov.

Tot prin îngrijirea acestui oficiu s'a format un grup de călăuze cari pot fi angajate pentru a conduce excursii în munți.

Biroul Oficiului Local de Turism este deschis în zilele de lucru dela orele 8—12 și 15—18, iar sărbătorile dela 9—12.

Informațiuni se pot obține și prin telefon, cerând Nr. 11.96 Brașov.

Tot la capitolul realizări trebue să menționăm — pentru automobiliști — instalarea unor tabele indicatoare de direcție — după modelul celor din streinătate, — cu aproximativ 50 m. înainte de bifurcarea șoselelor cari pornesc din oraș în diferite direcții. Aceste tabele cuprind direcția șoselelor cari ies din oraș, ridicate în plan vertical și sunt de mare folos pentru circulație.

Pietonii la rândul lor vor găsi noui marcaje la o serie de drumuri ce duc la Poiana, Postovar și drumul în serpentine care duce din oraș pe „Tâmpa". Au fost chiar numerotate serpentinele acestui drum, pentruca cei cari îl urcă sau îl coboară, să știe în orice moment unde se află.

Tot Oficiului Local de Turism Brașov îi revine meritul de a fi întocmit un „Regulament de Construcții" care cuprinde condițiunile cari trebuesc îndeplinite de cei cari construesc locuințe la Poiană, Timiș, Noua și în alte stațiuni climaterice din apropierea orașului.

Prin acest regulament se urmărește a se obține păstrarea caracterului de stațiuni climaterice localităților de mai sus, în ceeace privește stilul arhitectonic, suprafața clădită în raport cu suprafața totală, înălțimea gardului, etc.

Brașovul este pe lângă stațiune climaterică și punct de plecare pentru o serie de excursii frumoase și o stațiune „ideală" pentru practicarea sporturilor de iarnă. Aci găsim nenumărate terenuri de ski și săniuș în imediata apropiere a orașului; cursuri de ski pentru începători, cursuri de perfecționare, un splendid teren de patinaj și posibilități de găzduire confortabilă.

Pentru a forma elemente pregătite pentru concursuri din elementele românești băștinașe, cari mai târziu să servească ca instructori, Oficiul Local de Turism Brașov a angajat pe proprie cheltuială, în cursul iernii trecute, un instructor din Austria care a predat un curs de ski celor de mai sus pe Valea Sâmbetei din Munții Făgărașului, învățându-i metoda de coborâre.

La o depărtare de circa 4 km. de oraș, situată la o altitudine de 1020 m. este „*Poiana*" Brașov. Cu o climă plăcută, ferită de vânturi, bătută de soare. împrejmuită cu păduri, Poiana Brașov poate fi socotită un colț de rai al țării noastre. Ea este legată de oraș printr'o șosea în serpentine, foarte bine întreținută, care poate fi urcată cu destulă ușurință de automobile.

BRAȘOVUL IARNA

Foto-C. E. Walch

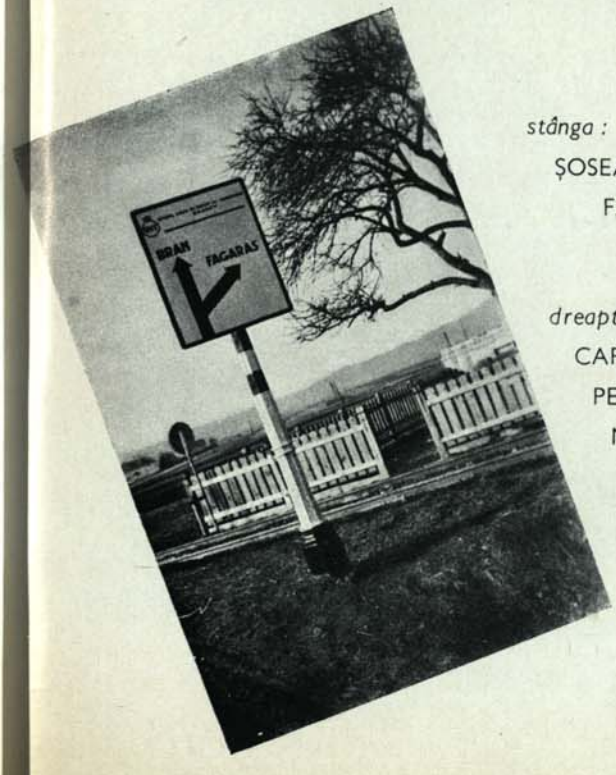

stânga : INDICATOARE DE DIRECȚIE PE ȘOSEAUA NAȚIONALĂ BRAȘOV—FĂGĂRAȘ PRIN INGRIJIREA O. L. T. BRAȘOV

dreapta : HARTA CU SERPENTINELE CARI URCĂ LA „TÂMPA". SERPENTINELE NUMEROTATE ȘI MARCAJUL PRIN O. L. T. BRAȘOV

Foto-O. N. T.

ASPECT DE IARNĂ (BUCEGI) *Foto-Manolescu*

Dela Brașov și anume din Piața Unirii, există curse regulate de autobuze, atât vara cât și iarna, până la Poiană și înapoi.

In ceeace privește sporturile de iarnă, Poiana Brașov prezintă toate însușirile uneia din renumitele stațiuni de iarnă din străinătate.

Pârtii nenumărate de ski, trambuline pentru sărituri cu ski-ul, un teren de „Slalom" unic în felul lui. Acest teren, fiind deschis, dă posibilitatea spectatorilor să urmărească desfășurarea probei de „slalom", probă emoționantă de pură tehnică și curaj, dela început și până la sfârșitul ei.

Șoseaua care leagă Poiana de Brașov, constituie iarna o pârtie de toată frumusețea, pentru amatorii de săniuș.

Tot la Poiană au loc și cursuri de ski în tot timpul iernii. Casele de adăpost dela Poiană, sunt confortabil amenajate și prețurile convenabile. Indicăm mai jos pe cele mai importante :

1) Cabana Cercetașilor, telefon 962 Brașov
2) Pensiunea „Turcu", „ 961 „
3) Căminul „Poiana", „ 959 „

Dela Poiană o serie de drumuri ca niște rețele, conduc pe muntele *Cristianul Mare* (1804 m.), unul dintre cei mai frumoși și cercetați munți din țară.

După un urcuș de aproximativ 2½ ore, pe drumul roșu, sau 3½ ore pe drumul familiar, sportivul ajunge aproape de vârful muntelui, unde găsește spre mulțumirea lui, două cabane, foarte frumos amenajate, curat întreținute și cu prețuri destul de modeste: Cabana Touring Clubului României (secția Brașov) — telefon 962 Brașov și Cabana Societății Carpatine Ardelene a Turiștilor, telefon 960.

Nu putem scrie însă despre Poiana Brașov și Cristianul Mare, fără a releva așa cum se cuvine o nouă realizare grandioasă pentru sportul românesc în general și pentru sportul ski-ului în special — și anume așa numita pârtie „*Sulinar*", care a fost amenajată în anul acesta, din inițiativa și cu mijloacele Oficiului Local de Turism Brașov.

Pârtia „Sulinar" este o pârtie de coborâre cu ski-ul. Pornește depe Muntele Cristianul Mare și conduce la Poiană, având următoarele caracteristice:

Lungimea totală 2400 m.; lățimea 8—15 m.; înclinarea 30% și o diferență de nivel de circa 750 m. pe distanța de 2400 m. Această pârtie de coborâre constitue o senzație și în acelaș timp un regal pentru sportul românesc. Ea va fi inaugurată în această iarnă.

Pe bază de experiență se va fixa un timp „standard" pentru coborârea acestei pârtii, iar cei cari vor îndeplini condițiunile stabilite, vor obține din partea Oficiului Local de Turism Brașov „Insigna Sulinar".

Foto-O. N. T.

IN DRUM SPRE OMUL (BUCEGI)

Pârtia a fost construită după principiul marilor pârtii de coborâre „standard" din streinătate și este unică în felul ei — la noi în țară — umplând un gol care se resimțea de mult.

Tot datorită inițiativei Oficiului Local de Turism Brașov, s'a început în vara acestui an trasarea unei șosele carosabile, care conduce dela Poiana Brașov (1028)m. pe Cristianul Mare (1804 m.), — șosea care va avea o înclinație de 8—10%. Această șosea, având o lungime de 9 km., o lățime de 6 metri și diferență de nivel circa 750 m. dela Poiana până la Cristianul Mare, va fi accesibilă și pentru automobile. Pentru realizarea acestei lucrări, s'au făcut ridicări topografice, șoseaua a fost trasată pe plan, ba chiar o porțiune de 2500 m. a fost trasată pe teren.

Iată o altă inițiativă pentru progresul turismului românesc.

Tot în legătură cu muntele Cristianul Mare, trebuie să amintim cel puțin în treacăt, despre faimoasa „Pârtie Familiară", o pârtie unică în felul ei, pentru coborâre cu ski-ul. Această pârtie pornește dela Cristianul Mare (1804 m.), coboară în nenumărate serpentine la Poiana Brașov (1028 m.), cu o diferență de nivel de circa 750 m. iar dela Poiană conduce în oraș pe două drumuri și anume:

1) Vârful Dracului, Pietriș, Stejeriș, Belvedere-Livada Poștei cu o nouă diferență de nivel de 400 m., sau :

2) Pe drumul „Stechil", până la Poalele Tâmpei, drum care a fost amenajat anul trecut, tot de către Oficiul Local de Turism, special pentru acest scop.

Lungimea totală a „Pârtiei Familiare" este de 14 km., cu o diferență de nivel de 1150 m. și caracteristica ei principală, de unde și denumirea ce i-se trage, — este că poate fi coborâtă chiar de către ski-orii începători.

Un alt munte din apropierea Brașovului, care prezintă deasemenea mare interes pentru turiști, este *Piatra Mare (1844 m.)*. Acest munte oferă o priveliște unică în Carpații noștrii, prin „Prăpastia cu șapte scări" și este ușor accesibil dela Brașov prin Timișul de jos (Mori). Are o casă de adăpost confortabil amenajată, cu prețuri la îndemâna oricui, pârtii de ski variate și un frumos drum de coborâre cu ski-ul, până la Timișul de jos.

Casa de adăpost a fost construită și amenajată prin îngrijirea Societății Turistice din Brașov.

Tot această societate a amenajat, în cursul anului trecut, trambulina pentru sărituri cu ski-ul și o casă de adăpost la Balnoc, — Muntele Balnoc aparține masivului „Piatra Mare" și este situat deasupra comunei Baciu, lângă Dârste.

Balnocul, fiind situat la nord, are totdeauna zăpadă bună pentru ski, iar trambulina este cea mai mare din țară și una din cele mai mari din Europa de Est. La Balnoc vor avea loc în acest an campionatele naționale de sărituri cu ski-ul.

M'am străduit să arăt în articolul de față, realizările mai importante pe tărâm turistic, în ultimii doi ani, la Brașov și împrejurimi.

Impulsul acesta de activitate neîncetată pentru propășirea turismului dela Brașov se datorează însă în mare parte înțelegerii și sprijinului acordat de către conducătorii Oficiului Național de Turism.

Prof. I. MOLDOVAN

CRONICA TURISMULUI

PEȘTERA DE OPAL UN FENOMEN UNIC IN ARDEAL

Am desvelit și până acum atâtea frumuseți minunate ale Ardealului, încât ele au atras atenția nu numai oamenilor de specialitate, ci și a publicului iubitor de natură.

Buchetul de admirabile flori compus din aceste frumuseți se înmulțește acum cu o nouă bucată, care încoronează totul.

Noua descoperire care este fără pereche în genul ei, poate conta deci la un renume mondial, este rezultatul muncii sistematice de cercetări geologice pe Muntele Harghita.

Sunt atâtea peșteri îndeobște cunoscute, cari constrâng escursioniștii să le viziteze pentru care motiv ele figurează deci în programul tuturor escursioniștilor. In special în regiunile cu munți calcaroși este o variație fără seamăn de peșteri care de care mai frumoase. Deacestea avem și în regiunea Harghitei, cari prin subteranele lor lungi sunt dovezi de munca constructivă și destructivă a naturii, cum este peștera Homorodului din comuna Mărești (jud. Odorhei).

Peștera câinilor din Neapoli a ajuns renumită nu prin grandiozitatea ei ci prin nesfârșita exaltațiune de bioxid de carbon (gaz carbonic) deși nici nu se poate compara cu peștera Pucioasa din Toria (jud. Trei Scaune), care totuși în urma nepăsării noastre, sau mai bine zis în urma faptului că nu știm să ne prețuim îndeajuns raritățile, nu se poate ridica la o valoare reală pe piața circulației internaționale.

Peștera de opal, descoperită de scurt timp deasemenea nu impune prin dimensiunile mari, ci trebuie admirat materialul ce o îmbracă, opalul care nu este de toate zilele, ba este chiar foarte rar! Fiecare părticică a peșterii este din opal curat! Deasupra capului nostru este opal, opal atingem cu mâna pe pereții laterali, și acesta îl călcăm în picioare odată ce suntem în peșteră. Afară de opal nu există acolo alt mineral, nici cât un vârf de ac. Așa ceva nu s'a cunoscut până acuma! Nimenea n'a amintit încă de ceva asemănător, este deci fără pereche pe globul pământului. Vizitarea acestei peșteri nu costă trudă multă. Este situată pe drumul oricărui cercetător al Secuimii. In inima Harhgitei, la un kilometru dela șoseaua Odorheiu-Ciuc, încât, dela kilometru 68 pe lângă locuința cantonierului putem merge până la ea cu automobilul aproape putem zice cu pantofi de lac. Intreg drumul după ramificație până la peșteră este pietruit cu opal. Ajunși odată acolo ni-se prezintă mai multe guri de mină, cari aproape se surpă. La intrare, adică la apropierea terenului sunt grămezi de opal de culoare galbenă, rămășițe aruncate acolo înainte cu un deceniu (actualmente este din nou sub exploatare) din bolovanii cari se folosiau pentru fabricarea vopselii galbene (ocra) bolovanii aceia se transportau atunci la moara din valea pârâului Hoților și măcinați dădeau vopseaua ce se vinde în prăvălii. Secuii minieri acolo aruncau pietrele cari erau de altă culoare ca fără valoare. Din aceste rămășițe adună vizitatorii bucăți decorative pentru birou, de cele mai diverse culori, deși multe din ele au tăiușuri foarte ascuțite, cari tae ușor rană adâncă în mâna omului. (In timpuri preistorice din opal se făceau instrumente de tăiat.)

Aglomeratul andezitic în care se găsește opalul azi izolat în blocuri a fost aruncat pe vremuri din craterul vulcanic al Harghitei, în care opalul s'a format cândva o singură masă compactă, având centrul ei în jurul peșterii de azi (50—50 m.). Partea aceasta este compusă din opal de culoare galbenă ca ficatul. Intrarea peșterii este ascunsă în tufișul pădurii, încât societățile turistice le incumbă obligația de a face ușor accesibilă intrarea.

Gura peșterii este de 4 m. lățime și de 1½ m. înălțime, curățind însă intrarea ar crește înălțimea ei. Lungimea peșterii este de 10 m. Iată deci că de fapt, nu dimensiunile peșterii impun ci raritatea mineralului face ca să fie fără pereche noua mea descoperire geologică depe Harghita, — considerând că peștera de opal nu s'a cunoscut încă până azi.

Se poate întreba însă oricine, cum s'a format pătura de opal și de unde această peșteră? Cercetările geologice amănunțite arată că în multe locuri ale Harghitei au mai rămas în funcțiune, după erupțiile vulcanice, deci dupăce s'au potolit revărsările de lavă, isvoarele de apă caldă așa numiții gheizeri cum sunt și azi pe insula Islanda și în America de Nord (Parcul Național).

Materialul gel-silicios disolvat în acele ape calde, după ce apa s'a răcit iar presiunea a scăzut s'a depus și solidificându-se în bioxid de siliciu, care conținea și apă, ne-a dat materialul opalului. Acela în stare de naștere întâlnindu-se cu diferite materii străine s'a colorat. Așa au dat culoarea galbenă și verde, amestecurile feruginoase, culoarea albă a dat-o feldspatul descompus în caolină, iar arborii carbonizați au dat culoarea brună și neagră. Din amestecul acestora au realizat apoi cele mai fantastice culori. Opalul rămas necolorat este aproape transparent ca sticla. (Un fel de hialith).

Se mai găsesc azi bucăți, cari închid de sine crengi pietrificate ba chiar melci, apoi frunze și altele. S'a aflat chiar ceea ce este foarte rar și iască de fag complect pietrificată.

Pe lângă aspectele foarte interesante, ce ne oferă însăși regiunea de opal mai sunt și bogățiile naturale ale regiunii imprejmuitoare. In cheea pârâului Hoților unde apa a tăiat în breciile andezitice, tunele și galerii deschise este situată colonia Livada Harhgitei, azi părăsită. Tot aci sunt și urmașii Gheizerilor, în formă de izvoare minerale bicarbonate feruginoase (Borviz).

Sub numele de Harghita a fost pus în comerț, apa unui astfel de izvor (azi însă curge fără valoare) iar alt izvor a fost captat într'un bazin pentru baie rece.

Analiza apei de Harghita este următoarea:

Hidrocarbonat de calciu	0,4438	g.
„ „ magneziu	0,3875	„
„ „ sodiu	0,2494	„
„ „ fier	0,0448	„

Hidrocărbonat de potasiu	0,0040	g.
„ „ mangan	0,0012	„
Clorură de calciu	0,0271	„
Clorură de sodiu	0 0255	„
Sulfat de sodiu	0,0199	„
Borat de sodiu	0,0055	„
Bioxid de siliciu	0,0897	„
Total	1.2984	g.
Bioxid de carbon liber.	2.1046	„
Bioxid de carbon in cm.^{3}	1097.5	„
Temperatură	10° C.	

Mai este apoi şi un nămol medical imbibat de ape minerale, de unde a ajuns aşa numita „Saxifraga hirculus" in flora României ca un telict rar din timpurile glaciale.

Faţă de aspectul, ce ni-l oferă Trecătoarea Hoţilor, cu multele-i chei şi care ne reaminteşte regiunile calcaroase, avem platoul imens, ce se întinde dela Sovata până la Malnaş.

Aceste platouri cu pajiştele şi fâneţele lor sunt parcă direct orânduite pe seama vilegiaturiştilor şi pentru sanatorii. Aci totul este pregătit din grija Celui de Sus, pentru primirea străinilor. O astfel de acţiune este mult uşurată, având la îndemână materialul de construcţie, lemnul piatra chiar şi varul! Imprejurările de comunicaţie de asemenea sunt foarte favorabile, oferite parcă toate deagata de natură. Şoseaua Odorheiu-Miercurea Ciuc, duce pe o distanţă de cca 20 km. tot prin acest parc englez natural, care este supraîncărcat cu ape minerale pentru băut şi baie şi cu raritaţi ale naturii. O nouă bogăţie s'a adus acestei regiuni frumoase prin peştera de opal!

In fine trebuie să accentuăm, că raritatea noastră este în primejdie mare, prin minele de ocra din vecinătate. Pe baza motivelor sus numite acest loc trebuie să fie declarat ca Monument al Naturii, fiind într'adevăr fără pereche şi constituie o comoară vrednică de păstrat atât pentru studiile geologice şi botanice, cât şi pentru escursionişti.

Prof. geolog IOAN BÁNYAI

PRIVELIŞTI DIN MUNŢII FĂGĂRAŞULUI

Şi eu am văzut Munţii cei mari, Carpaţii Făgăraşului cu frumuseţile lor atât de mari, de felurite şi desăvârite: frumuseţea formei munţilor, frumuseţea colorilor curate şi delicate, frumuseţea pădurilor veşnic verzi, gingăşia florilor, splendorile şivoaielor limpezi, cascadelor spumegoase, lacurilor glaciale, genunilor fără fund, ale stâncilor încremenite în tăcuta lor singurătate şi ale piscurilor pierdute în norii strălucitori!

Acolo, copilul ce am fost odinioară, a auzit întâia dată cu atâta plăcere glasul prelung al buciumului, chemarea baciului cel bătrân trimisă în depărtări, pentru înturnarea ciopoarelor de oi pe lângă cârdurile de miei şi am văzut cu uimire în mulţimea cea mare, când turmele s'au făcut una, cum fiecare pui şi-a putut găsi mama, care-l strigase până atunci cu duioşie, să vie la ugerul, unde s'a adunat pentru el laptele cald, ce sporeşte trupşorul plăpând!

Acolo la poalele acelor munţi străvechi, cetate firească atât de greu de coprins şi de străbătut chiar azi, s'au înfiripat întâile începuturi româneşti de viaţă naţională. Istoriceşte este bine stabilit că pe la anul 1247 existau două Voivodate Române, unul al Severinului sub Lituon şi altul al Argeşului sub Seneslau. Aceste Voivodate unindu-se mai târziu, au format principatul Munteniei sub dinastia Basarabilor. De aceia vechea Capitală Curtea de Argeş este plină de vechi monumente: Biserica Domnească, pe ale cărei ziduri s'a găsit sgâriată în tencuială de către pictorul Norocea următoarea inscripţie: „In anul 1352 a murit la Câmpulung Marele Basarab" şi dedesubtul pardoselei de lespezi de piatră s'a aflat natins mormântul lui Radu Negru; ruinele Sân Nicoarei, capela Doamnei Clara, soţia lui Vladislav Basarab, o catolică, care după legendă s'a înecat în râul, ce se varsă în Argeş în dreptul Piteştilor şi care de atunci s'a numit Râul Doamnei; ruinele vechiului Palat Domnesc şi însfârşit celebra mânăstire a lui Neagoie Basarab, cel mai frumos monument de artă bizantină din întreaga Românie.

Tot în Judeţul Argeş se mai află în Codrul Cotmenei, care se întinde în 3 plăşi şi din pricina mărirmii lui a fost numit Răsăritul şi Apusul, Mănăstirea Cotmenei, cea zidită de Mircea cel Bătrân, iar 25 de km mai sus de Curtea de Argeş, pe o stâncă prăpăstioasă ocolită din trei părţi de apele Argeşului şi stăpînind valea dela o înălţime de 150 de m., se află ruinele faimoasei cetăţi a lui Vlad Ţepeş. Ţăranii din Căpăţâneni îţi arată muntele Pleaşa, unde turcii şi-ar fi aşezat tunurile pentru a bate această cetate şi îţi povestesc, cum Vlad Ţepeş a scăpat peste munţi în Transilvania, înşelând urmărirea turcilor prin iscusinţa unui meşter, care i-a potcovit calul cu potcoavele aşezate deandoasele, aşa că urmele arătau, că Domnitorul s'a coborât spre câmpie.

Carpaţii Făgăraşului formează hotarul între Judeţele Argeş şi Muscel pe de o parte şi Judeţul Făgăraş de altă parte.

Ei fac parte din Carpaţii Getici, care se întind dela Caraş pânăla Dâmboviţa. Aceşti munţi ca şi aceia din Jud, Ciuc, Baia şi Câmpulungul Moldovenesc sunt formaţiuni străvechi şi anume întâia pojghiţă, închegată la suprafaţa globului nostru, când el a început, să se răcească. Vârsta lor este deci de sute de milioane de ani, iar stâncile ce-i compun fac parte din grupul întâi cristalin format din şisturi. Aceste şisturi au fost metamorfozate mai târziu prin pătrundere de magme granitice şi au fost cutate de cataclismele, întâmplate în timpurile geologice. La miazăzi de coamă se întinde pe două linii un Granit Gneis, una dela Cozia pânăla Nucşoara şi alta tot din Valea Oltului între Călineşti şi Robeşti şi trecând prin piscul Zănoaga sfârşeşte la muntele Otic dela isvoarele Dâmboviţei.

Munţii Făgăraşului formează culmea cea mai măreaţă din întregul lanţ al munţilor româneşti, cu piscurile cele mai înalte aflătoare pe pământul patriei noastre. Dela Râpa Oltului cota 380 (înălţimea deasupra mării 380 de metri), pânăla trecătoarea Branului cota 1160, adică pe o lungime cam de 60 de km. se întinde neîntrerupt culmea acestor munţi cu

50 de piscuri mai înalte de 2000 de metri, dintre care 5 şi anume Negoiul (2544), Vânătoarea lui Buteanu (2508), Colţul Viştei Mari (2527), Moldoveanu (2544) în Judeţul Argeş şi Muşetescu (2506) în Muscel sunt mai înalte de 2500 de metri; iar următoarele 15 mai înalte de 2400 de metri, dintre cari 12 în Judeţul Argeş şi anume: Ciortea (2425), Lăiţelul (2403), Capra (2405), Palatinul (2401), Lespezi (2401), Buda (2451), Vârtopul (2474). Pădrăgelul (2456), Pădragul (2417), Ucea Mare (cu două piscuri de 2435 şi 2404) şi Picuiala (2436), iar 3 în Jud. Muscel şi anume: Piatra Roşie (2445), Ezerul Mare (2463) şi Scărişoara (2495); iar următoarele şi anume Cocoriciul, Surul, Faţa Sf. Ilie, Comarnicul, Serboţi, Budislavul, Scara, Puha, Mâsgavul, Floarea Podeanu, Jorjea, Piscul Negru, Mesteacănul, Lipitoarea Ciobanului, Râiosul etc., din Jud. Argeş şi Păpuşa (2370), Bătrâna (2338), Piatra Craiului, Berevoiescul Mare etc. din Jud. Muscel au înălţimi mai mari de 2000 m. şi mai mici de 2400 m. deasupra mării. Prăpăstiosul pisc negru de gneis al Coziei nu are decât 1675 m, ridicându-se cu aproape 1400 m deasupra Văii Oltului.

Spre miazănoapte această culme a Alpilor Făgăraşului este curmată deodată de Valea Oltului, aşa că la Porumbacul de Sus (13 km în linie dreaptă dela Negoiul) înălţimea deasupra mării nu mai este decât de 450 m, pe câtă vreme spre miazăzi se lasă din culme între râurile Olt, Topolog, Argeş şi Vâlsan, spinări de munţi, ce se întind spre miazăzi, descrescând în înălţime pe 30 de km. pânăla linia Brătieni Galeş-Căpăţâneni-Arif-Sălătruc-Jiblea şi de acolo înainte sunt prelungite cu dealuri, care la Valea lui Enache 28 km. mai sus spre miazăzi, mai au încă o înălţime de 600 m. şi încă 27 km. mai departe spre miazăzi, adică la o depărtare de 85 de km dela coamă în dreptul Piteştilor, mai au încă o înălţime deasupra mării aproape ca a Porumbacului de Sus.

Deaceia nu se văd din Piteşti Carpaţii Făgăraşului, nici măcar din Curtea de Argeş, de unde abia se zăreşte Muntele Ghiţu (1527) vârful cel mai de miazăzi, pe câtă vreme călătorind cu trenul dela Sibiu şi pânăla Şercaia, ori-cine poate admira deaproape această culme, ce se ridică trufaşă ca un perete vertical neîntrerupt pe aproape 60 de km. lungime şi stăpânind dela o înălţime de peste 2000 de m. satele Făgărăşene ale Ţării Oltului.

Pe lungimea de 60 de km. şi pe o lăţime de 40—45 km. deci pe o suprafaţă cam de 2500 km.^{2} a Munţilor Făgăraşului, nu se află nici un sat, nici măcar o locuinţă omenească statornică; doar în timpul verii puţinii turişti calcă plaiul spre marile înălţimi, adăpostindu-se noaptea în rarile stâne deavalma cu ciobanii, ce singuri străjuesc cu oile lor 4—5 luni pe an aceste singurătăţi.

Deaceia acolo este împărăţia cerbului în plină putere fără urme de degenerarea, a căprioarei, ursului negricios, pisicei sălbatice, jderului şi nevăstuicii. Acolo se oglindeşte în lacurile glaciale, sau adulmecă văzduhul de pe o stâncă singuratecă, cel mai graţios animal al vechiului continent, Capra Neagră, căreia vânătorii miloşi îi pun în poienele înalte şi zolate drobi de sare, pe când în văile cu pârae pline de păstrăvi, Lostriţe, Slăvoci Scobai sau Cileni, Vidra îşî clădeşte vizuina la marginea pădurilor, unde se aud bătăile repezi de aripi şi strigătul Cocoşului de Munte. Acolo răcâie Găina sălbatică şi se ascunde în desişuri Huhurezul cu strigătul lui uricios, pe când vulturul imperial îşi părăseşte cuibul din scobitura de stâncă înaltă împreună cu vulturoaia şi cei 2 pui ai lor, ce învaţă şcoala de sbor sub supravegherea părinţilor, care duc un trai strâns de adevărată tovărăşie pe viaţă! Acolo se mai găseşte încă în copaci şi gata să se arunce asupra pradei — Râsul — pantera Carpaţilor, care a fost stârpit pe deplin în Alpi, precum şi alte soiuri de vulturi pleşuvi, şoimi şi ereţi.

Pe întreaga lungime a Munţilor Făgăraşului, adică dela Râpa Oltului şi pânăla Pasul Branului nu este niciun drum umblat, nici o trecătoare, ci numai câteva poteci cu urcuşuri şi coborîşuri grele şi obositoare. Singurul loc de trecere şi pentru cai este numai pe la obârşia pârâului Scara, între piscurile Nagoiul şi Ciortea, pe unde a şi trecut în ziua de 17 Octomvrie 1916 pe o frumoasă zi de toamnă Brigada a II-a de Munte Austro-Ungară a Generalului von Tutschek. Tot pe acolo, prin „Vama Cucului", cum spunea el, trecea cu dăsagii plini de cărţi pentru Ardeal şi Badea Cârţan acel smerit cioban, care s'a dus pe jos până la Roma, maica cea bătrână a Românilor de pretutindeni.

Deaceia nici o legătură nu există între locuitorii de pe cele două povârnişuri ale munţilor: cei din Transilvania nu cunosc măcar numele munţilor dela Miazăzi de coamă, cei din Muntenia asemenea pentru munţii dela Miazănoapte de coamă. Din această împrejurare, aceiaşi dealungul întregului arc Carpatic, Ungurii scot un argument pentru propaganda lor iredentistă, spunând că acest hotar firesc, nelocuit de fel cea mai mare parte din an, trebuia să formeze graniţa celor două State. La aceasta se poate răspunde, că toate ţinuturile româneşti sunt strânse grămadă în jurul Carpaţilor, ca părţi ale unei unităţi geografice, mărginite de Tisa, Dunăre, Nistru şi Marea Neagră. Bogăţiile miniere şi pădurile acestor munţi, ca şi păşunile lor alpine întregesc rodul şesului Dunării şi podişului Moldovenesc şi îngăduie industrializarea lui prin izvoare de energie: cărbuni, ţiţei, gaz metan şi căderi de apă, aflate în mijlocul sau la poalele acestor munţi.

După cunoscutul geograf francez D-l De Motonne, lipsa de populaţie din munţii noştri ar fi datorită împrejurării, că nu se află văi longitudinale largi şi cu coborîşuri dulci ca aceia a râurilor Durance (Franţa), Innul (Tirolul Austriac), sau Rinul şi Ronul în ţinutul alpin, ci doar văi transversale strâmte şi repezi. Singurele noastre văi longitudinale sunt acelea ale Oltului Ardelean, Crişului Negru, Mureşului, Nerei şi Lotrului, care sunt populate.

Pentru a ajunge în Munţii Argeşului, călătorul trebuie să meargă dealungul Râurilor şi anume sau pe Soseaua Vâlsanului pânăla Brădet (670, sau pe Şoseaua Argeşului până la Căpăţâneni (640), de unde poate călători şi cu calea ferată îngustă pânăla Cumpăna (800), sau pe Şoseaua Topologului pânăla Sălătruc (680) şi de acolo pe Şosea pânăla Câineni, urcând Clocoticiul (980), apoi coborând pela Pripoare şi necotenit prin poziţii pitoreşti de o nespusă frumuseţe să străbată aşezările de munte Perişani, Titeşti, Boişoara şi Grebleşti, depărtarea dela Sălătruc pânăla Câineni fiind de 37 km.

Dela Brădet, Cumpăna sau Sălătruc până la creastă nu se află decât Plaiul sau „Drumul Oii", adică mai multe potecuţe subţiri şi alăturate, ce urcă şi coboară după faţa pământului şi încă un drumeag de 2—3 metri lăţime, ce plecând din Cumpăna, urcă Clăbucetul (1500) şi merge tot pe culme pânăla Marginea (1800). Se poate deci merge călare până aproape de poalele coamei principale, ce nu poate fi urcată decât pe jos, prin colţi încurcaţi de stâncă cu suişuri şi coborâşuri repezi şi anevoioase.

Plaiul merge prin păduri frumoase de fagi pânăla cota 800, de unde apare şi bradul ca arbore singuratec, sau în buchete strânse între fagi pânăla înălţimea de 1200 m. de unde înainte arborii cu frunză lată pier cu desăvârşire, fiindcă pe acolo nu pot trăi decât bradul şi moliftul, cu frunze

subțiri și tari în formă de suliță, cu ajutorul cărora străpung ușor pavăza troenilor de zăpadă, ce caută să-i înăbușe. Din pricina furtunilor tari și dese nici ei nu pot trăi singuratici, fiindcă sunt doborâți de vânturi, ci numai rezemându-se unul în altul în codru. Viața lor nu e cu putință decât până la înălțimea de 1600 m. unde se văd cele din urmă sentinele înaintea lor, chircite, noduroase, încovoiate, cu crengile rupte și pline de rănile făcute de înghețuri și furtuni, din care pricină și mor pentru a le lua locul altele, asemenea cinstite pânăla moarte în credința lor. De acolo și pânăla 1800 m. nu se mai văd decât șnepii pitici, cu trupurile lor strânse grămadă, cu ramurile strâmte, sucite și noduroase, contrast violent cu mândrețea tulpinelor înalte, netede și drepte, din care țâșnesc crengile orizontale ale brazilor și molifților dela vale.

In poienile înalte în Iulie și Iunie fața pământului este împodobită cu covorul vestitelor pășuni alpine și sub-alpine, cu acea față verde deschisă, ce numai pe acolo se poate vedea și pe care arta decorativă a naturii o pictează atât de fermecător cu mărgărite, garofițe, sângele voinicului, trifoi, livănțică, cu petalele albe ale Aglicelor, cele albastre ale Mierei Ursului, sau cele galbene ale Drăgaicei, ce îmbălsămează cu miresmele lor delicate aerul proaspăt și înviorător.

Din aceste înălțimi de 1600—1800 m. se zăresc în fund Munții cei Mari, cu conurile sau piramidele vârfurilor lor negre, profilate pe cerul de un albastru curat și pătate doar în alb de rarile petice de neauă. Cum hotarul zăpezilor veșnice în latitudinea noastră este 2800 de metri, Munții Făgărașului n'au „o mare de ghiață" ca aceia dela Mont Blanc, ci doar splendide lacuri glaciale, așezate în fundul căldărilor, un fel de circuri, înconjurate de toate părțile de munți în amfiteatru și navând decât o eșire — portița — stăvilită de Morene, printre cari sbucnește în cascadă la vale spumosul pârâiaș limpede și curat. Aceste circuri sau căldări sunt datorate ghețarilor și intemperiilor, căci în Pliocen hotarul zăpezilor veșnice se coborîse la 1600 m. iar în Cuaternar la 1900 m.

NICULAE I. PETCULESCU

(urmarea în Nr. 2)

VÂNĂTORUL DE PRIVELIȘTI

Mai de mult, călătorului îi sta bine cu drumul.

Zăbovea rar și poate numai în preajma vreunui han cu vinuri vestite, bune de băut la botul calului.

Dar de la o vreme, călătorul merge mai agale. A început să știe că'i stă mai bine hoinărind cu traista 'n băț, oprindu-se la marginea cărării, să-și umple ochii cu priveliștea lumii pe care o străbate. Și a aflat că-l prinde de minune tocul de revolver al aparatului fotografic, legându-se vitejește la șold. Turistul a început să fie, aproape în mod obligatoriu, și un fotograf amator.

Pe geamul mat, sau în vizorul minuscul al cutiei fermecate, fotograful turist e un vânător și un meșteșugar de preț.

El alege atent o priveliște, duce aparatul la ochi sau îl înșurubează ca pe o mitralieră la trepiedul de oțel, se dă înapoi, se mai apropie, la pândă, se încruntă; mai adună în priveliștea din ochian un mesteacăn sau o poiană, un crâmpei de cer sau un colț de stâncă, stă locului, ochește bine și apoi apasă pe trăgaci: priveliștea țintită cade, ca o pasăre, în colivia cu vrăji și întunerec.

Rezultatele acestei vânători de priveliști le puteți vedea la Expoziția de fotografii a Oficiului Național de Turism.

Aparatul fotografic — acest „revolver à paysages" — arată acolo câteva piese mai de preț din bogata pradă foto-cinegetică de astă vară.

Se desprinde din fotografiile acestea o încântare subtilă, acel farmec ciudat pe care îl au lucrurile săvârșite cu anume ceremonial și din tot sufletul, iar sufletul fotografului e acolo viu, cu frumusețea și ciudățeniile lui.

Să surprinzi clipa când se înfioară feciorelnic un mesteacăn; ceasul suprafiresc al asfințitului, desfoliindu-se în rugini de aur; să furi taina potecii care se strecoară pe după culme, să întâlnească undeva cerul, iată ce poate însemna să fii drumeț și fotograf.

Fotograful călător turbură liniști și limpezește priveliști; cutia lui fermecată are sinceități și indiscreții, înregistrează lumea cu o râvnă de grefier sau crează fantezii și lumi neverosimile. Fotograful e un Jossua, e un Nemrod și un Prometeu. El oprește în loc secunda de adineaori, săgeata lentilei sale cu declanșator, țintește o priveliște, și fură lumii un chip unic și ireversibil.

Iată :

Unul a oprit soarele într'o margine de pârâu. O ramură se apleacă mereu peste tremuratul prundului, și umbra ei va aburi necontenit pe ape, deși soarele a scăpătat de mult prin acele locuri.

O lotcă închee ca o monogramă mătasea vie a apelor sub sălciile Vâlcovului.

Niciodată colțul acesta de stâncă nu se va mai desprinde așa din vălurile de argint oxidat ale negurilor; iar turma de oi din poiana scăldată în soarele munților iernează acum undeva prin Delta cu păpuriș, la adăpost.

E o mică magie, oficiată în ceasuri de pândă, în așteptarea norului sau a săgeții de soare, care să descue, ca o chee, lacătele ferecate ale celei mai frumoase priveliști.

Vânătorul de imagini, fotograful turist, e cel mai dibaci scamator: nimic în mânecă, domnilor! Hokus! Pokus! Și din cutia unde parcă nu era nimic, scoate o panglică de peisagii, o friză vie în care lumea își proectează linia și lumina.

Inapoi cu un secol, bunica mamei herboriza în crinolină prin livezile de coclează ale Oltului.

Astăzi, prietena mea cu short și basc posnaș, mitraliază munții și apele cu un Leica de 60 cartușe.

G. G. RĂDULESCU

INFORMAŢII

■ In prezenţa unei numeroase asistenţe s'a deschis în ziua de Joi 20 Ianuarie a.c. în sala de expoziţii a Oficiului Naţional de Turism cea de a treia expoziţie concurs de fotografii de propagandă turistică.

Expoziţia cuprinde privelişti vii din cele mai frumoase ţinuturi româneşti, chipuri şi costume, icoane de viaţă rustică, monumente de artă etc...

Şapte premii şi numeroase menţiuni vor încununa cele mai isbutite fotografii din expoziţie.

Acestea vor servi la alcătuirea albumelor şi broşurilor ce vor fi difuzate în ţară şi străinătate pentru propagandă.

Expoziţia rămâne deschisă până la 20 Februarie a.c.

■ Ca şi în anii trecuţi, Oficiul Naţional de Turism a întreprins o campanie de încurajare şi ajutorare a sporturilor de iarnă.

In acest sens O. N. T. a intervenit pe lângă Regia autonomă C. F. R. spre a se acorda 75 la sută reducere skieurilor care vor pleca din Capitală Duminecă, în spre valea Prahovei. Totodată s'a cerut C. F. R.-ului creierea trenurilor speciale pentru skieuri, trenuri ce pleacă Dumineca, la ora 5 Dimineaţa din Capitală şi se întorc la orele 23 seara în aceiaşi zi.

O. N. T. a cumpărat o autoşenilă, care a fost pusă în funcţiune la Sinaia, pe ruta Gara Sinaia, cota 1400 metri.

■ Printr'o înţelegere între Guvernul român şi cehoslovac s'a reînfiinţat cu începere de la 7 Ianuarie 1938, obligaţiunea vizei paşapoartelor pentru supuşii celor două ţări.

Viza va fi gratuită iar obligaţiunea are un caracter provizoriu urmând ca ea să fie revocată de îndată ce împrejurările o vor permite.

Măsura de mai sus va fi aplicată astfel ca ea să nu aducă nici o atingere mişcării turistice dintre cele două ţări.

■ Instituţiunile oficiale Italiene autorizate a expedia în România material de propagandă turistică scutit de taxă de import, sunt următoarele:

1. „Ente Nazionale Industrie Turistiche";
2. „Enti Provinciali per il Turismo";
3. „Aziende autonome di cura, saggiorno e turismo";

■ U. C. B-ul a primit până acum un mare număr de cereri ale diferitelor organizaţii sportive, spre a li se îngădui să-şi construiască cluburi nautice.

Au fost acordate autorizaţii de construire de cabane sportive, Clubului Nautic al fabricei Ford, Asociaţiei Magistraţilor şi A. S. F. C.-ului.

Toate aceste cluburi, vor fi construite pe marginea lacului Florească.

Pe acelaş lac îşi va construi o cabană şi Marele Voevod Mihai.

In cursul iernii, U. C. B.-ul va amenaja pe lacul Florească, o pistă de patinaj.

■ O avalanşe formată între Strunga şi Gutanul (Munţii Bucegi) desprinzându-se a acoperit pe cabanierul Moise Roşculeţ dela Cabana T. C. R. Peştera. Patrulele alpine ale unităţilor din Sinaia cercetează zăpada pentru găsirea cadavrului nefericitului cabanier.

■ Cursul de sky de anul acesta al studentelor dela Academia Naţională de Educaţie Fizică s'a ţinut în munţii Bucegi în împrejurimile cabanei Babele (2206 m.). La Padina a funcţionat cursul de sky al aceleiaş Academii.

Intre 24—28 Ianuarie s'au desfăşurat concursurile de sfârşit de curs. Academia de educaţie Fizică şi participantele aduc astfel o mare contribuţie turismului românesc, deschizând drumuri noi de iarnă în munte.

■ Din programul manifestaţiunilor de ski ce s'au desfăşurat merită să fie menţionat concursul organizat la Vârful cu Dor din 9 Ianuarie de către Ski-Club Prahova.

Asociaţia Amicii Predealului a organizat, în cursul acestei luni, prima mare cursă de coborâre de pe Piatra Mare. Această manifestaţiune, care a strâns cei mai buni coborători din ţară, a fost organizată cu cea mai deosebită grije, pe noua pârtie care pleacă de pe platoul Pietrei Mari şi ajunge la Timiş.

■ La Braşov gruparea I. A. R. de ski din ţară, a organizat tot în cursul lunii Ianuarie, o cursă de coborâre, care se va desfăşura pe noua pârtie a „Telefonului" cu plecarea de pe Cristianul Mare (1840 m.) şi sosirea în Poiana (diferenţa de nivel circa 400 m.).

■ Pe frumoasele meleaguri ale masivului Ciucaş, asociaţia de Turism „România Pitorească" care a construit în acest an casa de adăpost „Alexandru Vlahuţă" situată în centrul masivului şi anume pe muntele Chiruşca, aduce la cunoştinţă că a organizat o tabără de ski.

■ Dela băile Piestany ni se comunică ştirea că d. dr. Zelenay, un neobosit animator al legăturilor culturale dintre România şi Cechoslovacia, va sosi în ţara noastră spre a înfiinţa o societate româno-cechoslovacă.

Băile Piestany primesc în fiecare an un număr de câteva sute de suferinzi din România, cari revăd acolo mulţi oameni din toate straturile politice şi culturale din Cehoslovacia.

Pentru o mai strânsă consolidare a acestor prietenoase legături, apropierea dintre vizitatorii români şi prietenii Cehoslovaci veniţi la băile Piestany, iniţiativa d-lui D. Zelenay este bine venită şi merită să fie încurajată.

■ Direcţiunea navigaţiei fluviale române a suspendat pe durata sezonului de iarnă, cursele de călători, pe distanţa T.-Severin-Baziaş, deservită de vaporul „Brâncoveanu". Ca urmare a acestei măsuri, staţiunile C. F. R. nu vor mai emite bilete şi nici nu vor mai înregistra bagaje, în traficul combinat C. F. R.—N. F. R., pentru porturile cuprinse între T. Severin şi Baziaş.

S'a mai decis ca în viitor, cursele vapoarelor N. F. R. între Giurgiu-Rusciuc şi Oltenita-Turtucaia, să nu se facă decât dacă timpul va fi favorabil.

■ Terenurile de ski din Şoseaua Olteniţei ale A. S. F. C.-ului funcţionează permanent. Serioasele îmbunătăţiri aduse amenajărilor de acolo, fac ca iarna aceasta, amatorii să practice acest sport atât de popularizat în condiţiuni cât se poate de bune, deoarece pe lângă vechile pârtii s'au mai amenajat încă două pante noi, rezervate începătorilor.

O istalaţie de reflectoare puternice, aşezate pe marginea întregului teren, asigură o vizibilitate perfectă aşa încât cursurile se vor ţine şi în timpul serii, pentru cei cari ziua sunt ocupaţi.

Pe teren, se găseşte o cabană, care în afară de depozit de ski-uri şi un port de prim ajutor medical, mai adăposteşte şi un bufet. Cursurile au început, regulat de la 1 Ianuarie 1938 sub conducerea a doi profesori.

Pe terenurile din strada Vasile Boerescu Nr. 9, funcţionează patinoarele amenajate de A. S. F. C. la sediul său.

Ele funcţionează în tot timpul zilei, până seara târziu, deoarece şi aci se găseşte o instalaţie de lumină electrică, care asigură această posibilitate.

■ D. prof. Claudiu Isopescu de la Universitatea din Roma, o organizat la cea mai mare librărie din Roma „Treves" o expoziţie de cărţi româneşti traduse sau spărute în limba italiană.

O întreagă vitrină a acestei librării, din eleganta şi frecventata Galerie Biffi, cuprinde sub chipul M. S. Regelui volume traduse din scriitorii români.

■ In ziua de 5 Ianuarie 1938 un grup de 1500 de români, printre cari numeroase pesonalităţi din lumea culturală şi politică, a vizitat Roma sosind cu trei trenuri speciale.

Această visită a fost organizată de comitetul de acţiune pentru „Universalitatea Romei" din Bucureşti şi a prilejuit mai multe solemnităţi, între cari a fost şi acel al remiterii unui fragment de marmoră din Forul Traian, având semnificaţia unei mari manifestaţii italo-române.

■ Pentru a populariza frumuseţile naturale ale Munţilor Apuseni, îndemnând pe toţi iubitorii de natură să le cunoască, Secţia T. C. R. „Frăţia Munteană" organizează o expoziţie de fotografii, care va avea loc la Prefectura jud. Cluj, în a 2-a jumătate a lunei Februarie a. c.

La această expoziţie pot participa *numai membrii T.C.R care posedă dreptul de autor al fotografiilor expuse.*

Probele admise în format de minimum 18×24, lipite pe carton sau clişeele originale se vor depune sau trimite cel mai târziu până la *1 Februarie a. c.*, la Secretariatul general al Secţiei T. C. R. „Frăţia Munteană", Inst. de Speologie, Str. Mico 5, Cluj.

Fiecare probă va avea menţionate precis: subiectul şi data când a fost luată fotografia, cât şi un număr de ordine sau pseudonimul expozantului, numele acestuia şi adresa fiind trimise într'un plic închis.

Un juriu va selecţiona aceste fotografii.

Fotografiilor celor mai bune, li se vor acorda premii şi menţiuni.

■ *Curs de ski la Bâlea.* — Sub auspiciile Federaţiei Soc. de Ski a avut loc în regiunea Bâlea din M-ţii Făgăraşului un curs de ski sub conducerea antrenorului austriac *Schnabel* şi sub supravegherea D-lui prof. *Ion Coja.*

Un al doilea curs va întruni în aceiaşi regiune pe instructorii oficiali ai federaţiei, recomandaţi de cluburile respective.

■ Liniile aeriene comerciale române au fost închise pe timpul iernii.

A rămas deschisă numai linia Bucureşti—Varşovia, care va funcţiona pe tot acest timp.

■ Zăpada s'a aşternut pretutindeni în Munţii Apuseni într'un strat gros, care depăşeşte 1 m. dincolo de 1500 m.

La Stâna de Vale, Abrud, Măguri, Muntele Vlădeasa, Muntele Băişoara şi Muntele Mare se poate practica skiul în condiţiuni minunate.

Secţia T. C. R. „Frăţia Munteană" pune la dispoziţia membrilor săi cât şi a altor turişti următoarele case de adăpost, care pot fi folosite ca puncte de plecare pentru ture de ski în timpul iernei:

1. *Casa „Muntele Băişoara"* (1385 m. alt.) sub vrf. Buscatului, la 50 km. de Cluj şi 3½ ore de Muntele Mare.

Casa este compusă din 10 camere, 1 sală de mâncare, 1 bucătărie, 1 cămară, 1 cameră de baie, 1 cameră pentru îngrijitor şi 2 pivniţe.

Tariful camerelor: 40—50 lei de pat şi persoană pe 24 ore petru membrii T. C. R. şi 60—80 lei de pat şi persoană pentru persoanele particulare.

In camerele cu paturi comune (priciuri) preţul e de 20 lei de persoană pe zi pentru membrii T. C. R. şi de 30 lei pentru persoanele particulare.

2. *Casa „Măguri"* (1347 m. alt.) la capătul vestic al comunei Măguri, 14 km. dist. de Răcătău, care se află la 39 km. de Cluj.

Casa este compusă din 5 camere, 1 sală de mâncare, 1 cămară, 1 bucătărie, 2 camere pentru îngrijitor, pivniţă.

Tariful camerelor: 20 lei de pat şi persoană pe zi pentru membrii T. C. R şi 30 lei pentru persoanele particulare.

3. In cursul lunei Ianuarie a fost pusă în funcţiune şi casa *„Vlădeasa"* (1410 m. alt.) situată în Poiana Frânturei la 1 oră depărtare de Rogojel (21 km. de Huedin) şi 1 oră sub vrf. Vlădeasa (1827 m.)

Casa este compusă din 5 camere, 1 sufragerie, bucătărie, cameră pentru îngrijitor, pivniţă, putând pune la dispoziţia turiştilor deocamdată, adică în cursul acestei ierni, 10 paturi cu saltele şi aşternuturi complete.

Tariful camerelor: 30 lei de pat şi persoană pentru membrii T. C. R. şi 50 lei de persoană pentru particulari; la priciuri tarifurile sunt mai reduse.

La preţurile de mai sus, se adaugă pentru toate casele taxele pentru încălzit şi îngrijitor.

■ Sub auspiciile Societăţii de Biogeografie, savantul profesor *Emil Racoviţă* de la Universitatea din Cluj, membru al Comisiunei Monumentelor Naturii şi unul din premergătorii organizării turismului românesc, publică un studiu asupra *monumentelor naturale.*

In acest studiu d-sa defineşte şi clasifică monumentele naturale, arată condiţiile după care trebuiesc clasate aceste monumente, se ocupă de rezervele faunistice şi floristice, protecţia speciilor şi împarte aceste rezerve în 3 categorii: naturale, de studiu şi de turism, dând un tablou al caracterelor lor comparative.

■ In Nr. 11 din anul II al Revistei „România" strecurându-se o eroare de culegere la articolul „Noi realizări turistice în masivul Făgăraşilor", facem cuvenita rectificare în sensul că la punctul 4 al. 4 se va ceti „Se ajunge la o stână ce poate servi de adăpost", în loc de „se ajunge la casa de adăpost recent deschisă pe Podragul".

CEHOSLOVACIA

Turismul de iarnă în Rusia subcarpatică este în plină desvoltarea grație în primul rând înfăptuirilor turistice realizate în ultimii ani de Clubul turiștilor Cehoslovaci (case de adăpost drumuri marcate, birouri de informație, piste de ski).

In acelaș timp Ministerul Comunicațiilor a acordat reduceri speciale turiștilor care vizitează în timpul iernei Rusia subcarpatică. Biletele dus și întors cu mari reduceri și cu o valabilitate de 16 zile se eliberează din Kosice pentru gările care deservesc stațiunile de iarnă din Rusia subcarpatică.

FRANȚA

Schițe din România. — Sub acest titlu cunoscutul scriitor francez *Christian de Caters* a publicat un interesant articol în revista „Regards du monde", însoțit de fotografii caracteristice înfățișând aspecte din frumusețile naturale și mănăstirile românești.

Raidul aviatorului A. de Saint Exupéry. — Cunoscutul aviator și scriitor francez Antoine de Saint Exupéry a plecat la 5 Ian. a. c., pe bordul transatlanticului „Ile de France" împreună cu avionul său „Simoun", în Statele Unite, urmând să facă un raid sburând pe deasupra celor două Americi, Canadei și mergând până la insula Focului.

Acest raid nu va fi de viteză, ci numai un sbor demonstrativ, menit să dovedească noului Continent marile progrese realizate de aviația de turism franceză.

Inapoierea în acest mare raid va fi făcută în etape scurte pe deasupra Americei Latine, până în Mexico, de unde probabil aviatorul A. de Saint Exupéry se va îmbarca spre a merge în Japonia.

El va reveni în Franța prin Extremul Orient și Oceanul Indian pe bordul unui vapor francez.

JAPONIA

Skiori japonezi spre Europa. — Federația joponeză de ski a votat pentru antrenarea membrilor săi o sumă de 320.000 yeni. O mare parte din această sumă va fi destinată pentru trimiterea a 20 de skiori niponi, la concursurile de ski din Scandinavia și Europa centrală.

POLONIA

Campionatele interuniversitare de ski. — La campionatele interuniversitare de ski care se vor desvășura la *Krinica*, s'au înscris următoarele state: Austria, Finlanda, Germania, Jugoslavia, Letonia, *România*, Suedia și Ungaria.

O societate pentru protecția munților. — Societatea poloneză „Tatra" din Poznan a organizat o secțiune pentru protecția munților. Scopul acestei secțiuni, este răspândirea ideii că esența alpinismului constă în cunoașterea munților și în contribuția ce trebuie adusă pentru formarea ideilor de protecție a naturii, și de turism, acceptând valoarea regeneratoare a naturii nealterate, primitive.

STATELE-UNITE

Concursurile de ski americane vor avea loc pe muntele Vermont de la 20—25 Februarie a. c.

La ele vor participa și mulți campioni ai skiului european printre care și frații norvegieni Sigmunt și Birger Rund.

O statistică a Pieilor Roșii. — Un geograf german *W. M. Krojman* a stabilit de curând o statistică a populației indiene care trăește în Statele Unite și Canada.

Numărul acestei populații cunoscută sub numirea de „Pieile Roșii " era la sfârșitul anului 1934 de 433.365, cu o creștere de 84.000 față de anul 1905 și cu scădere de 316.000, cât era pe la jumătatea sec. XVII-lea.

SUEDIA

Patria aducației fizice și țara unde cei mai buni profesori de educație fizică și-au desăvârșit studiile de specialitate, n'a avut până în prezent un institut de educație fizică de stat.

Impiși de inițiativa celorlalte țări printre care și România, Suedia a hotărât să-și înființeze un institut național, la 15 klm. de Stokholm, în peninsula Lidiogen, care va avea de scop formarea pe cale oficială, a elementelor pentru pregătirea fizică a tineretului suedez.

R E C E N Z I I

„*BLUMMEN AUF EUROPAS ZIMEN*" de Karl Foerster şi Albert Steiner. I vol. 270×200, de 135 p. Rotapfel Verlag, Erlenbach, Zurich şi Leipzig.

In această carte găsim descrise şi reproduse în minunate fotografii toate florile şi toţi pomii cari cresc pe munţi.

Autorii, cari sunt mai mult iubitori de flori decât adevăraţi botanişti, ne deşteaptă prin frumoasele lor descrieri, dorul de a pleca în munţi şi de a respira parfumul suav al florilor de pe înălţimi.

„*OVER TYROLESE HILLS*" de Franck S. Smythe. Editura Hodder şi S. Toughton, Londra 1936.

„Over Tyrolese Hills" este povestirea unei lungi expediţiuni făcută de autori în compania lui Campbell Second, un alpinist canadian, în munţii Tirolului Austriac, de la Bludenz la Zell-am-See. Cartea conţine minunate descripţiuni iar detaliile technice se îmbină cu povestirea colorată a peisagilor, dând cititorului posibilitatea să priceapă înfăţişarea intimă a munţilor.

Pentru Smythe, alpinismul e o mare plăcere, el caută în munţi viaţa profundă şi unirea lui cu natura.

Textul e complectat de o serie de fotografii frumoase.

„*L'APPEL DU HOGGAR*" de René Frison-Roche, cu o prefaţă de Jacques Dieterlen. Colecţia „La vie en montagne" Editura Flammarion, Paris 1936.

Autorul cărţii, făcând abstracţie de ce s'a scris până acum despre această regiune, ne descrie traversarea Hoggar-ului în 1935 împrună cu misiunea Căpitanului Coche, descriere extrasă din jurnalul său de drum. Frison-Roche ne povesteşte ascensiunea Garedel-Genoun-ului, această mică creastă, păzită de faleze abrupte şi de legendele vagi şi misterioase ale triburilor sahariene. Ariditatea masivului, căldura insuportabilă, neliniştea sufletească, aspectul fantastic al ţărilor de Sud cu nuanţele pe care la iau stâncile la apusul soarelui şi teroarea surdă a indigenilor, totul contribue a face din această traversare un infern.

„*LE MOULIN d'HERNANI*" de Pierre Erlande. Editor Plon, Paris.

In această carte autorul ne descrie cu multă simplicitate şi pitoresc excursiunile din munţii Pirinei şi farmecul ascensiunilor cu toate plăcerile şi riscurile lor.

Pierre Erlande ne apare ca un fin psicholog, analizând cu multă justeţă starea de spirit a alpiniştilor, emoţiile şi solidaritatea lor caracteristică.

Prin calităţile stilului şi frumuseţea descrierilor, Le Moulin d'Hernani, e o carte plină de interes pentru orice cititor şi mai ales pentru alpinişti.

„*LA PAROI DE GLACE*" de Herbert Wild, Editions de France Paris.

Această carte apărută la un an după moartea autorului în Munţii Pirinei, e cu atât mai emoţionantă cu cât Herbert Wild descrie peisagiile cari l'au încântat în ultimii ani de viaţă. Un subiect pasionant, plin de peripeţii, tipuri dârze, mândre, în cadrul sălbatic şi măreţ al Pirineilor, fac din această povestire, scrisă într'un stil minunat de clar, un roman extrem de interesant.

SERVICIUL MARITIM ROMÂN

Liniile deservite de vapoarele rapide de poşte ale Serviciului Maritim Român, *Dacia*, *România* şi *Regele Carol I*, oferă călătorilor drumul cel mai scurt, confortabil şi economic, între ţările *Europei Centrale*, prin *România*, *Turcia*, *Grecia*, *Siria Palestina* şi *Egipt*, putându-se vizita în timpul escalelor, frumoasele oraşe: Istambul, Atena Beirut, Haifa şi Alexandria.

Cu vapoarele liniei Dunăre—Mediterana Occidentală, deservită de s/s ALBA IULIA şi s/s SUCEAVA, care deplasează 12.000 tone, se pot vizita în timpul escalelor, oraşele: *Istambul*, *Izimir*, *Malta*, *Genova*, *Marsilia*, *Oran* şi *Alger*.

Preţurile de călătorie ale Serviciului Maritim Român, sunt dintre cele mai ieftine, oferindu-se totuşi călătorilor cabine confortabile, un serviciu ireproşabil şi o hrană satisfăcând gusturile cele mai variate şi mai exigente.

In timpul sezonului de vară şi anume dela 1 Iulie până la 30 Septembrie, 1937, se acordă o reducere de 20% aplicată asupra preţurilor tarifare.

S. M. R. oferă deci călătorilor posibilitatea de a petrece vacanţe admirabile cu vasele sale. Ceva mai mult, călătorii vapoareler liniei Dunăre—Mediterana Occidentală, au ocaziunea, ca întrerupând călătoria la Marsilia, să viziteze expoziţia dela Paris, care atrage un număr de vizitatori excepţional de mare.

Serviciul Maritim Român trimite la cerere în mod gratuit informaţii, prospecte, conţinând itinerariile vapoarelor sale, cum şi preţurile de călătorie. Direcţiunea Serviciului Maritim Român este: Bucureşti, în Palatul Ministerului Lucrărilor Publice şi Comunicaţii, B-dul Elisabeta 27, telef. 3.22.61.

PAGINĂ REZERVATĂ

PENTRU

ARAGAZ

EUROPA

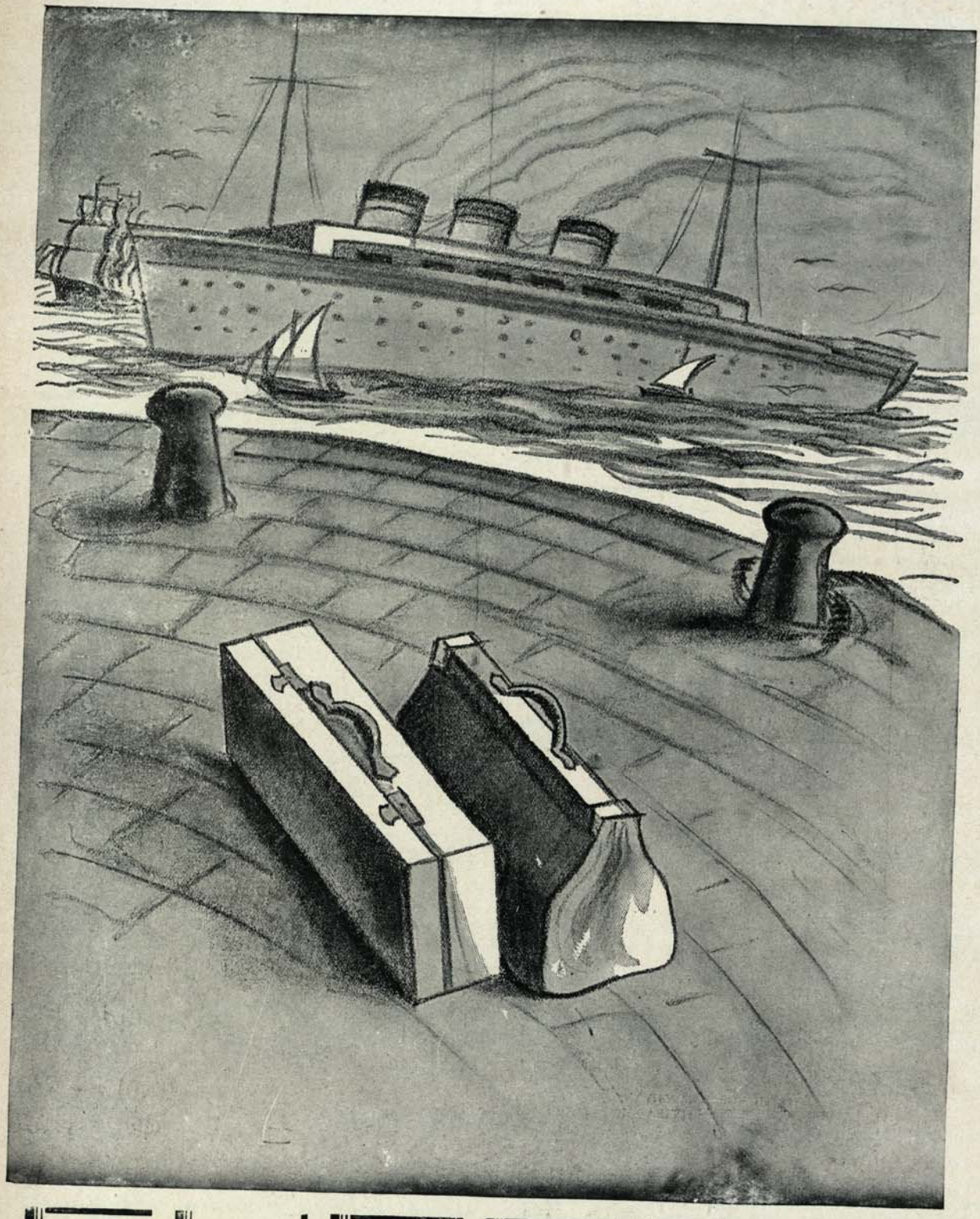

RĂSPUNDE ORICĂREI EXIGENȚE ÎN MATERIE DE VOIAJ ȘI TURISM

TELEFON 3.95.77

CENTRALA: BUCUREȘTI STR. DOAMNEI No. 1

EUROPA

ORGANIZAȚIA NAȚIONALĂ ROMÂNĂ DE VOIAJ ȘI TURISM

Permanent deschis

Palace=Hotel=Sinaia

Permanent deschis

Permanent deschis

200 Camere luxos mobilate
140 camere cu bae

Telefon în fiecare cameră
Confort ultra=modern

Situat în cea mai pitorească și sănătoasă poziție din țară

Sejoururi agreabile pentru odihnă și reconfortare. — Sport = Excursiuni etc...

Restaurant=Bar=Confiserie

Tarif în raport cu durata sejourului

Foto Fischer Sibiu

Garaj propriu pentru
70 mașini

Teren sportiv — Golf

Tenis — Atracțiuni — Jazz

Adresa telegrafică:
PALACE „Sinaia"

Pentru reținere de camere adresați:
BUCUREȘTI: Str. Eug. Carada 3
Telefon 365-21.
Sinaia: Palace Hotel
Telefon 225 și 226

Hotel Stănescu

București Str. Aristide Briand No. 5

Construcție 1930

Confort după ultimele cerințe technice ale higienei

HOTEL SPLENDID

BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI No. 57

CONFORT RENOVAT

PREȚURI FOARTE REDUSE

HOTEL SPLENDID PARK

BUCUREȘTI, STR. ȘTIRBEI VODĂ. 4

(LÂNGĂ PALATUL REGAL) CONSTRUCȚIE 1935

HOTELUL LUMEI DIPLOMATICE

CEL MAI ELEGANT ȘI CONFORTABIL

Hotel „SUISSE" Chișinău

COMPLECT RENOVAT, CONFORT MODERN, APĂ CALDĂ ȘI RECE

TELEFON 4.52

Marele hotel Royal Palace

300 camere ultimul confort
In plin centru al Capitalei
Telefon 306.60 — 306.69
București, Strada Constantin Mille No. 13

VENIND ÎN BUCUREȘTI, LOCUIȚI LA

GRAND-HOTEL „LAFAYETTE"

ESTE HOTELUL CEL MAI MODERN, CEL MAI CONFORTABIL. SITUAT ÎN PLIN CENTRU AL CAPITALEI. APĂ RECE ȘI CALDĂ ÎN TOATE CAMERELE

PREȚURI MODERATE

CALEA VICTORIEI No. 11 – TELEFON: * 3.34.10

HOTEL IMPĂRATUL TRAIAN

BUCUREȘTI

CALEA GRIVIȚEI No. 117

TELEFON 532.14 — 455.96

GRÉGOIRE CAPSA

CONFISERIE PARISIENNE

HÔTEL&RESTAURANT.—BUCAREST, RUE DE LA VICTOIRE, 63

MÊME MAISON: RESTAURANT ATHENÉE PALACE BUCAREST

HÔTEL ET RESTAURANT CARAIMAN SINAIA

90 ani HAPAG

TRADIŢIA DE 90 ANI GARANTEAZĂ UN SERVICIU IREPROŞABIL

CĂLĂTORII DE PLĂCERE ŞI RECREAŢIE

CĂLĂTORII DE STUDII ÎN STATELE UNITE PENTRU ORICE SPECIALITATE,

BILETE DE VAPOR ÎNSPRE TOATE PORTURILE MAI ÎNSEMNATE,

BILETE DE TREN C. F. R. ŞI INTERNAŢIONALE,

BILETE DE AVION,

BONURI DE HOTEL ETC.

CEREŢI PROSPECTE ŞI INFORMAŢIUNI:

HAMBURG-AMERIKA LINIE S. A. R.

HAPAG

BUCUREŞTI,
CALEA VICTORIEI, 84
TIMIŞOARA, STR. MERCY, 1
CERNĂUŢI, STR. REGELE FERDINAND, 17

ROMANIA
SOCIETATE COMERCIALĂ
OFICIALĂ DE TVRISM
(ROMSCOT)

ROMANIA

Societate Comercială
Oficială de Turism

Reprezentanta **O. N. T.**

Sediul: Calea Victoriei No. 100 — Telef. 40707

Biroul de voiaj: Calea Victoriei No. 94 — Telef. 30662

Vinde bilete C.F.R.
Internaționale;
vapor; avion.
Excursiuni

AGENȚII:

Paris; Berlin;
Varșovia; Praha;

BIBLIOTECA MATIC
ROMANIA

WEEK-END

LA

SINAIA

TOATE SPORTURILE DE IARNĂ

CASINO

JOCURI

50%

REDUCERE PE C. F. R.

RMT 144/82

Pentru a câștiga timp

Adresați-vă agențiilor

WAGONS-LITS/COOK

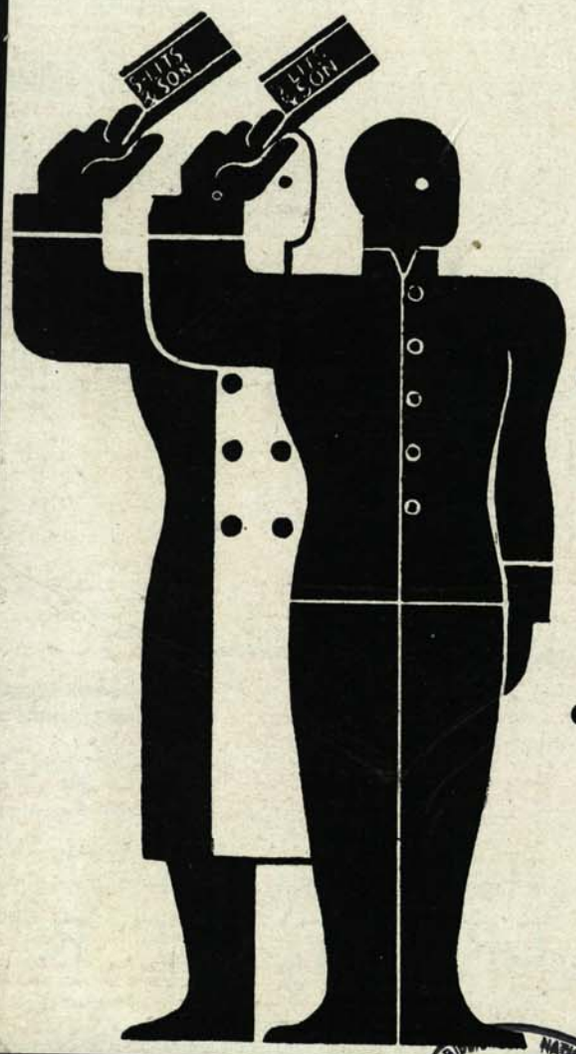

- Pentru cumpărarea, la prețul oficial, a tuturor biletelor de clasa I-a, a II-a și a III-a, simple, de dus și întors sau cu TARIF REDUS (cale ferată, vapor, avion, autocar).
- Pentru a vă rezerva locurile în tren, cabinele pe vapor, camerele la hoteluri.
- Pentru a beneficia de aranjamentele lor speciale cu cele mai bune hoteluri, de toate categoriile, din România și din străinătate.
- Pentru a călători în sfârșit fără griji și fără surprize, întrucât numerosul lor personal vă stă la dispozitie pentru a vă înlesni toate deplasările.

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ PERIODICE ROMANIA

8 lei

c90/82

Cărbuni

pentru orice focare industriale

CĂRBUNI pentru uzini de gaz

BRICHETE pentru locomotive și industrie

CĂRBUNI pentru calorifere

BRICHETE „COROANA" pentru sobe de teracotă, fer și calorifere

GUDRON primar

ULEIURI și esențe

APARAT automat de ars cărbuni

PRODUSE METALURGICE ale atelierelor centrale Petroșani

AUTOCALOR

SOC. ANONIMĂ ROMÂNĂ PENTRU EXPLOATAREA MINELOR DE CĂRBUNI

Capital 1.410.000.000 Lei

Direcțiunea Generală și Secț. Vânzări—București—118 Calea Victoriei Tel. 4.72.10

Vânzare detaliu pentru București — Calea Victoriei 118 — Tel. 4.02.02

Depozit pentru București — Șos. Gării Obor 21—Tel. 2.16.63

Agenții, reprezentanțe și depozite în toată țara

17.750—TIPARUL ȘI CLIȘEELE IN AUTOTIPIE ȘI TRICROMIE „CARTEA ROMÂNEASCĂ", BUCUREȘTI

Urcușurile nu mai sunt o problemă pentru automobilismul modern, dacă mașina are lubrifiantul potrivit și combustibilul indicat pentru asemenea drumuri.

INTREBUINȚAȚI

BENZINA ALBASTRA ETHYL

și uleiul **LUBOIL** RENUMITELE PRODUSE **UNIREA**

LEI 20